

68. évf., 2014. X. 23., 31. szám

Jó Pajtás

Holpert Ervin bezdáni kajakozó

Várjuk a jelentkezéseket!

Jó Pajtás sakkverseny november 15-én

Múlt heti számunkban tettük közzé, hogy a Jó Pajtás szerkesztősége a bajsai Szögi Lajos sakk-klubbal és a Vajdasági Sakkszövetséggel közösen az idén is megszervezi a hagyományos sakkversenyt az általános iskolások részére. Az idei torna helyszíne a bajsai Testvériség-egység Általános Iskola, kezdési időpontja november 15., szombat 9 óra.

A versenyre vajdasági általános iskolák csapatai nevezhetnek be, a fiúcsapatok 1-5 tagúak, a lánycsapatok pedig 1-3 tagúak lehetnek. A verseny egyéni ugyan (svájci rendszer, 7 forduló, 20-20 perc gondolkodási idő), de az egy iskolából érkező csapattagok egyéni eredményeinek összeadásával születik meg a csapatverseny végeredménye. Az egyéni és csapatgyőztesek egyaránt serleget, érmeket, a díjazottak pedig különböző ajándéktárgyakat kapnak jutalmul. A szervezők reggelit biztosítanak a résztvevők számára, az utazási költség a benevező iskolákat terheli. A résztvevőknek sakk-készleteket és sakkórákat is hozniuk kell magukkal.

A szervezők arra kérik a benevezni akaró iskolák csapatvezetőit, hogy a verseny gördülékenysége érdekében benevezéseiket a szükséges adatokkal (iskola, csapatok összetétele) küldjék el legkésőbb november 10-éig e-mailben (kokai@magyarszo.com), vagy pedig hagyományos postán (Jó Pajtás szerkesztősége, Vojvoda Mišić utca 1., 21000 Novi Sad).

Íme a benevezési lap:

Jó Pajtás – 2014 – Jo Pajtaš

Benevezési lap – Prijavni list

Škola/Iskola _____

Mesto/Helység _____

Pratilac/Kísérő _____

Rb. Sorsz.	Prezime i ime Vezetéknév és utónév	Razred Osztály	Kategorija Kategória	Br. garnitura A sakk-készl. száma
Fiúk – dečaci				
1				
2				
3				
4				
5				
Lányok – devojčice				
1				
2				
3				

Padtárs

A padtársam Enikő,
Ő egy igazi drágakő.
Figyelmes és pontos,
Az osztályban ő fontos.

Minden évben kitűnő,
Ám mégsem feltűnő.
Kedves és segítőkész,
Mindig mindene kész.

Siplika Adél

*

Idén padtársam Adél,
Nem bánom, ha jön a tél.
Egész évben együtt leszünk,
Jóban-rosszban megegyezünk.
Más mellé nem ülök,
Sőt lehet, hogy még
hetedikben is mellette tűnök.

Csikos Enikő

* A bácskerteszi 6. osztályosok
verscsokra, melyet Fehér Ferenc:
Padtárs című költeménye ihletett

Szabó Kinga, 4. osztály,
Október 10. iskola, Horgos

Versmondók, figyelem!

A terepet járva mind inkább meggyőződünk, hogy készültök az udvarnoki Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünkre. November 8-áig van idő, noha mostmár a benevezéseket is várjuk. Mint azt meghirdettük, a versenyzőket október 24-éig kell kiválasztani, október 31-éig pedig a benevezést elküldeni a címünkre: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy e-mail címünkre: szerk@jopajtas.info

Mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/475-4008-as telefonszámon is. A héten például egy iskolából affelől érdeklődtek, hogy egy-egy tanintézményből korcsoportonként hány tanuló küldhető a versenyre. Válaszunk: három!

Olvassatok bennünket a következő héten is!

A szabadkai J. J. Zmaj iskola Gyermekszövetségének vezetősége az idén is gazdag programot állított össze október második hetére, a gyermekhétre. Volt kiállítások kiállítása, rajzverseny, sportvetélkedő osztályok, illetve tanárok és diákok között, vásár, Mutasd meg, mit tudsz!, frizurakészítés, zumba. A nagyszünetekben zene szólt. A felsősök egy napra átvették az irányítást a tanároktól, és órákat tartottak. Ünneplés keretében az elsősöket felvették a Gyermekszövetségbe. Vendégül látták a híres élsportolót: Mester Gyulát. A diákparlament javaslatára a hét minden napjának külön színt adtak, és a megfelelő napon meghatározott színű ruhát öltöttek magukra az iskolába járók. Így hétfőn pirosban, kedden sárgában, szerdán rózsaszínből vagy lilából, csütörtökön kékből, pénteken pedig fehérből érkeztek a diákok és a tanítók, tanárok nagy része az iskolába.

Minden gyermekmosoly mögött ott a család – ez volt az idei gyermekhét mottója a szerbiai, így a szabadkai iskolákban is. Volt is mosoly bőven. Győződjek meg erről a felvételek alapján!

GME

Fotó: Grubanov Martinek Emília

Mutasd meg, mit tudsz!

Változatos volt a gyermekhét Szabadkán is

Sok mindent lehetett kapni a vásáron

Az I.c osztály kékből

Kisállatok kiállítása

Oh, azok a frizurák!

Vendégünk volt Mester Gyula élsportoló

A Ferenc-csatornán edzenek a bezdáni kajakozók

A víz mellett döntöttem

A kajakozás már csak azért is szép, mert mindig a természetben lehetünk – vallja Holpert Ervin, az egyik legsikeresebb vajdasági férfi kajakozó

Ezen a héten **Holpert Ervin** bezdáni kajakozót szólaltattuk meg a vajdasági magyar élsportolók közül, a címlapon is őt láthatjátok. Ótos András fotóriporter kiváló felvétele sokat elárul nektek az élsportolóról, aki számos kiváló eredményt mutatott fel az elmúlt években. Olimpia, több Európa-, és világbajnokság van mögötte – hogy csak a legnagyobb versenyeket vegyük számba –, és az érmeik sem maradtak el.

Az idén májusban **Simo Boltić, Vladimir Turubarov, Dejan Terzić** és Holpert Ervin négyese bronzérmeket szerzett a szegedi kajak világbajnokságon. Már ez is arról árulkodik, hogy Ervin a szerbiai kajaksport kimagasló egyénisége, és itt szeretné folytatni pályafutását.

– Bezdánban, szülővárosomban kitűnőek a feltételek az edzésre. A falu szélén folyik el a Ferenc-csatorna, ahol én is, és a többi helybeli kajakozó is „felölt”. Nálunk a kézilabda, a karate is nagyon népszerű. Én sem a vízre kezdtem sportolni – árulta el –, hanem kézilabdáztam. Aztán egyszer megért bennem az elhatározás, és szakítottam a sportággal, a víz mellett döntöttem. Hiszem, hogy nem elegendő a víz közelében élni ahhoz, hogy élsportoló váljon valakiből, olyan mozgatórugóra is szükség van, mint amilyen Bezdánban **Panda János** és családja. Most is lelkesen dolgoznak 2-3 felnőttel, és legalább 20-25 serdülővel, ifjúsági korosztályú versenyzővel – tudtuk meg a 28 éves Ervintől.

Biztos vagyok benne, hogy a sportkedvelő olvasóink ismerik **Horváth Panda Antónia, Nagy Antónia, Tibor Márta** és **Kubik Major Renáta** nevét is, akik ugyancsak bezdániaiak, és Panda János tanítványai. Valamennyien részt vettek a legutóbbi, a londoni olimpián. Ők most inkább a családalapítással vannak elfoglalva, és ha minden igaz, Ervin is követi példájukat, noha erre még várni kell egy kicsit,

hiszen a 2016-os riói olimpia is a terveik között szerepel.

Ervin most is keményen edz, telefonhívásunkkal edzés közben értük utol. Igaz, kissé távolinak tűnik a következő olimpia, de aki oda el akar jutni, az már most gyűjti az erőt, csiszolja tudását.

– Heti hat nap edzésünk van, a vasárnap pihenőnap. Délelőtt, délután is edzünk, kb. 4-5 órát jelent ez naponta. Jövőre növeljük az edzés mértékét, mert közeledik az olimpia időpontja is – mondta.

Az edzés mellett munkahelyi kötelezettségekre nemigen futja az idejéből, ezért is kapnak ösztöndíjat az országos sportolók. Tanulni viszont ajánlott, Ervin középfokú tanulmányokat fejezett be. Korábban edzett és tanult Magyarországon is, de 2010-ben visszatért Szerbiába. Mint akkor nyilatkozta, jól érezte magát Magyarországon, hiszen a kajakozás mellett tanulhatott, ezenkívül kivá-

ló szakemberek keze alatt tudott fejlődni. Magyarországon, ha jó kajakos is az ember, nem biztos, hogy bekerül a válogatottba, Szerbiában kisebb a konkurencia, viszont itt is erős sportág a kajak.

Ervin szerint nagy kár nem sportolni, mozogni, levegőn tartózkodni, akkor is, sőt főleg akkor, ha az ember még fejlődik, fiatal.

– Sportolni kell, és sohasem késő elkezdni – vallja. Ő valamikor 9 éves korában kezdett a sport iránt érdeklődni, a kajakot azonban később 13-14 évesen választotta. Lassan 15 éve űzi ezt a sportot, és sohasem bánta meg. Azért, mert a sportolás fejlett testet, fizikumot eredményez, társasággal, barátkozással, később pedig utazással, nyelvismerettel, sikerélményekkel jár. A kajak a sportok között is különösen szép, mert művelője mindig a természet közelében marad.

Nagy Magdolna

Címlapfotó és a többi felvétel: Ótos András

A kiváló bezdáni kajakozók: (balról) Horváth Panda Antónia, Tibor Márta, Major Kubik Renáta, Nagy Antónia, mögöttük Holpert Ervin

Szórakozva tanultak

Képzletbeli utazás, sütés-főzés, népiünnepély az óbecsei gyermekheti rendezvényeken, a legeredményesebb osztályokat értékes ajándékkal jutalmazták

Óbecsén ismét kitétek magukért a gyermekhéten a pedagógusok, ugyanis minden iskolában érdekes programmal szórakoztatták a gyerekeket.

A Samu Mihály iskolában az első napon az alsósok rajzoltak, a felsősök pedig európai országok zászlóit és falújságot készítettek. Megrajzolták annak az országnak a térképét, jellegzetességét, amelynek kihúzták a nevét, megvarrták a zászlaját, és az adott ország nyelvére lefordították: Jó napot!, Elnézést, eltévedtünk!., Hol van az iskola?, Viszontlátásra!, Szeretlek. Tehát a szórakozás mellett tanultak is Csanak Krisztina pedagógus és Magyar Dániel történelemtanár irányításával.

A második napon képzletbeli utazáson vettek részt. Az ötödik osztályos Répási Violetta elmondása szerint nem kellett készülni erre az előadásra, mert mindenki hozhatott könyvet, okostelefont, enciklopédiát...

– Mi Németországot húztuk ki és mutattuk be – emlékszik vissza Krisztina. Elmeséltük,

Nagy az rőröm, győztünk...

hogyan juthatunk el Óbecséről a repülőtérre, onnan az ország fővárosába, Berlinbe, melyik szállodában aludtunk. Elmondtuk, mit vacsoráztunk, sört ittunk. Beszámoltunk róla, hogy másnap mit reggeliztünk, mi mindent lehetett megnézni Németországban. Mi bemutatunk többek között a 368 méter magas tévétornyot. Erre nem is készülhettünk, mert nem tudhattuk, melyik ország nevét húzzuk ki. Nálunk volt a mobiltelefon, megnéztük az interneten a tudnivalókat, az enciklopédiát is föllapozhattuk, sőt a szüleinket is fölhívhattuk, hogy minél több mindent elmondhassunk Németországról. Lázasan kutattunk, hogy minél jobb eredményt érjünk el, ugyanis a zsűri pontozott... A mondatok lefordítása nem okozott gondot: Guten Tag! Entschuldigung, Wir haben uns verlaufen!, Wo ist die Schule?, Auf wiedersehen!, Ich liebe dich. A harmadik napon nagy volt a sürgés-forgás az iskola konyhájában. Az ötödikesek hat lányból álló csoportja lázasan készítette az ételeket: a szendvicset, a gyümölcssalátát, arra törekedtek, hogy minél látványosabb legyen, ugyanis a zsűri azt is pontozta.

– A harmadik napra egy-egy ország jellegzetes ételét terveztük elkészíteni – meséli a pedagógus –, sajnos anyagi hiány, s a helyszűke miatt elmaradt, így a meglévő alapanyagokból gyümölcssalátát, reggelit készítettek a gyerekek.

A negyedik napon igazi farsangra emlékeztető népiünnepély volt. Mindenki fánkot kapott, s az ízlése szerint kenhetette meg. Emellett a diákok az országok kulturális örökségét kutatták és mutatták be.

A pénteki nap volt a legizgalmasabb az eredményhirdetés miatt. Az első helyezett a 7. d osztály lett, az ő nyereményük egy egynapos kirándulás Bács és Zombor környékére, valamint 2,5 kg aprósütemény. A második a 8. b osztály lett, ők Aracsra kirándulhatnak, s elmehetnek a Than Emlékházba, valamint 2 kg aprósüteményt oszthattak szét egymás között. A harmadik helyezett a 8. a osztály, amely füzeteket és 2 kg aprósüteményt érdemelt ki.

Jól szórakoztak, s szórakozva tanultak a Samu Mihály iskola tanulói a gyermekhét alatt.

Koncz Erzsébet

Mausz Olívia igazgató kiosztotta az ajándékokat

Répási Nikoletta

Kész a reggeli, az uzsonna... jöhet a zsűri

Központosíts – könyv flash mob – ez meg mi lehet?

A szabadkai Városi Könyvtár szervezésében október 13-án délben egy érdekes performanszra került sor, amikor a város főterét olvasótérre alakították át a központosíts – könyv flash mob rendezvény résztvevői, köztük az Október 10. Általános Iskola nyolcadikos tanulói is. A résztvevők a magukkal hozott könyvből öt percen keresztül olvastak fel hangosan, mindannyian egy időben, hogy ezzel is felhívják az emberek figyelmét a könyv jelentőségére, az olvasásnak a kollektív és egyéni művelődés terén betöltött szerepére.

Körmöndi Aranka

A felvételen a 8. b osztály a napsütötte téren felolvas

Diáktalálkozó Gomboson

A bezdáni hatodikosok október második hetén meglátogatták a gombosi iskola hatodikosait a gyermekhét alkalmával.

A barátkozás jegyében tervezett találkozót a gombosiak osztályfőnöke, Huszár Izabella tanárnő szervezte meg, aki tanulóival sokféle finomsággal és izgalmas játékokkal várta a bezdáni kis vendégeket és kísérőiket. A helyi iskolaudvarban készült közös csoportkép után az intézmény megtekintése következett, majd kezdődtek a különféle ismerkedési játékok, pl. a Pókhálós ismerkedés egy gyapjúgombolyaggal, vetélkedők, fakalás tánc, rajzolás bekötött szemmel, párnadobálás zene mellett, diszkó, tánctanulás, egy keresztretjvény megfejtése, melybe mindenki beírhatta a nevét. A szórakozás közben a résztvevők írhattak a színes írólapokból készült névre szóló üzenőfüzetekbe, közben pedig nassolhattak az ízletes sós és édes finomságokból. Mindenki jól érezte magát ezen a kellemes napon. A búcsúzáskor a diákok megbeszélték, hogy a következő találkozót a jövő év tavaszán tartják meg a bezdáni csatornaparton lévő vadászházban.

**Bauer Kira, 6. osztály,
Testvériség-egység iskola, Bezdán**

Tökjő apacs csapat jelenti Temerinből

Iskolánk, a temerini Kókai Imre iskola a helybeli művelődési központtal és az önkormányzattal sok-sok érdekes programmal kedveskedett a legkisebbeknek a gyermekhét alkalmából. Hétfőn a diákok fogadáson jártak a községi elnöknél. Megnézték a községi képviselő-testület üléstermét, és kérdéseket tehettek fel a jelenlevő elnököknek és tanácsstagoknak.

Iskolánkban a sporttevékenységeken kívül volt műveltségi és természettudományi vetélkedő is. Nagyon jól szórakoztunk, játszottunk, versenyeztünk, barátkoztunk.

Osztályunk, a VI. c benevezett a Temerinben megszervezett Dél-bácskai Tökfesztiválra is. A tökkompozíciók ver-

senyében a 18 versenyző közül osztályunk, a Tökjő apacs csapat nyerte meg az első díjat. Az általunk készített Csak-tök falva tetszett a zsűrinek legjobban.

A gyermekhéten moziban is voltunk, pénteken pedig olyan órát tartottunk csupán, melynek témája Terülj, terülj, asztalkám! volt. Beszélgettünk a közös étkezés fontosságáról, hiszen megtartó erejű és közösségformáló, különösen, ha az ételt együtt készítik el. Az osztályban is családi hangulatot varázsoltunk, közösen készítettünk érdekes, kreatív falatokat, majd együtt el is fogyasztottuk.

A gyermekhét színes és érdekes volt.

A temerini Kókai Imre iskola 6. c

Niccolò Machiavelli

Machiavelli neve egyesek számára ismert, másoknak talán nem, azonban kétségkívül az egyik legvitatottabb történelmi személyiség a legismertebb művének, A fejedelemnek köszönhetően, melyben érdekes és vitatható elvei olvashatóak az uralkodásról. Ez a téma korábban is, napjainkban is aktuális.

Niccolò Machiavelli 1469-ben született Firenzében. Politikus, filozófus, irodalmár, reneszánsz kori gondolkodó volt. Számos művet írt, többek között szülővárosának, Firenzének a történetét, A háború művészetét, A mandragórát, a Belfagor, a főördögöt, a Cliziát, de verseket, szonetteket, színdarabokat, komédiákat, novellákat, elméleti vitákat is. Foglalkoztatta az állam és az államjogok témája. Különléte diplomáciai küldetéseken vett részt. 1498-tól 1512-ig a Firenzei Köztársaságban magas állami tisztséget töltött be, így maga is belekóstolt a hatalomba. Valószínűleg ez az időszak ihlette meg, hogy 1513-ban megírja legismertebb művét, a Fejedelmet. Ezt a könyvet útmutatónak is tekinthetjük olyan valaki számára, aki éppen készül elfoglalni helyét a hatalomban. Név szerint ezt a tanulmány-útmutatót a firenzei szerző Lorenzo de Medicinek szánta ajándékkul, kihangsúlyozva: ha tanácsait megfogadja, biztosan sikeres lesz uralma.

Machiavelli szerint nem létezik tökéletes, hibátlan tulajdonságokkal megáldott uralkodó. Hiányosságait az uralkodók ravaszsgal és szigorral tudják csak pótolni. Nézeteiben arra a szélsőséges megállapításra jutott, hogy az uralkodónak, legyen alacsonyabb vagy magasabb rangú, hazai vagy idegen, idős vagy fiatal, joga van bármit megtenni, bármilyen eszközhöz vagy módszerhez folyamodni, hogy magát hatalmon tartsa.

A szerző saját tapasztalataira hivatkozik a könyvében. A Fejedelem több fejezetre van osztva. Egy-egy részben a szerző olyan témákat dolgoz fel, illetve saját tapasztalatait, véleményeit fejt ki, mint a hatalom fajtái, hatalomra jutási lehetőségek, hogyan lehet sikeresen irányítani egy várost, országot, egyházi államot, de kitér a polgárookra, katonaságra... Külön fejezetekben vizsgálja, mik az előnyei és hátrányai a szigornek és az engedékenységnek, illetve mi az, ami egy uralkodót népszerűvé tehet a nép szemében.

Machiavelli és műve

„A cél szentesíti az eszközt” – nemegyszer hallottuk már. Honnan is ered ez a mondás?

Minden állítását konkrét példákkal támasztja alá Olaszország és más térségek történelmének fejezeteiből.

Mi a kedvezőbb az uralkodó számára? Ha a népe szereti, vagy ha fél tőle? Machiavelli szerint a legjobb megtalálni a kettőnek a keverékét, de mivel ez a legtöbb esetben lehetetlen, egyikről le kell mondani. Eltalálták, szerinte még mindig fontosabb, ha alattvalóink félnek tőlünk, mintsem ha kedvesnek és nagylelkűnek tartanak.

A Fejedelem címlapja

Machiavelli álláspontja talán jobban mérhető, ha figyelembe vesszük a XV-XVI. századi firenzei mindennapokat, és szem előtt tartjuk, hogy egy fél évezreddel ezelőtt élő ember gondolatairól van szó. Számos példát találunk a történelemben, még Machiavelli előtt és után, sőt a legmodernebb időkben is, amely bizonyítja, hogy nem egyedül ő gondolkodott így. Sok esetben láttunk a történelem folyamán olyan uralkodókat vagy csoportosulásokat, amelyek erőszakhoz, csaláshoz, megfélemlítéshez vagy más erkölcselen módszerhez folyamodtak, hogy megőrizzék pozíciójukat. Kezdve az ókori egyiptomi fáraóktól és perzsa királyoktól a középkori királyokon és újkori abszolutista uralkodókon keresztül a modern kori diktátorokig, mint Hitler, Mussolini, Sztálin vagy Mao Ce-tung.

A machiavellista kifejezést ma olyan emberekre használjuk, akik ravaszak és képmutatók, mind a politikában, mind a személyiségükben és viselkedésükben. Ennek ellenére Machiavelli nézetei a saját korában haladó nézeteknek számítottak.

Mondjuk el azt is, hogy ma már, a modern és civilizált világban nem elfogadható Machiavelli álláspontja, miszerint a cél szentesíti az

eszközt. Ez az elv ellentétben van minden szabadságjoggal, az embereknek joguk és kötelességük ellenállni a zsarnokoskodásnak.

Befejezésül szóljunk néhány szót Machiavelli többi művéről is. Mint nagy hazafi, városának történelmét is leírta a Medici-házból származó VII. Kelemen pápa megbízásából. Machiavelli egyébként, mint tudjuk, a nevezetes Medici-család íródeákja volt, és ennek a művének köszönhetjük, hogy alapos történelmi ismereteket szerezhettünk Firenze és a Medici család történetéről, és általában a reneszánsz korról. A háború művészetének című művét 1519-1520-ban írta halála előtt. Kihangsúlyozza benne, hogy a hazai hadsereg jobb, ütőképesebb és hűségesebb, mint a zsoldoshadsereg, amely nem hazaszeregetből, hanem pénzért harcol. A sokoldalú humanista a politikai tudományok egyik megalapozója volt, de nemcsak politikai és hadi jellegű műveket írt, hanem foglalkozott szórakoztató jellegű novellákkal, színdarabokkal is.

Gyarmati Balázs történész

Machiavelli-szobor a firenzei Uffizi Képtár előtt (Lorenzo Bartolini műve)

Évfordulók nyomán

1956. október 23. – Forradalom tört ki Magyarországon. A felkelők a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmussal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték. A lengyel szolidaritási tüntetésnek indult forradalomban a diákokhoz felfegyverzett munkások is csatlakoztak. Ledöntötték a Sztálin-szobrot, megostromolták a rádió székházát, erre a magyar államvédelmi rendőrség tüzet nyitott a felkelőkre. **Nagy Imre** miniszterelnök október 24-én a népfelkelőket felszólította a harc beszüntetésére, és közölte, hogy a Szovjetunió kész visszavonni a csapatait. November 1-jén bejelentette az ENSZ-nek Magyarország semlegességét, és kilépését a Varsói Szerződésből, amelynek elismerését kérte a nagyhatalmaktól. Ugyanezen a napon Kádár János főtábornok az MSZMP megalakulását jelentette be, és a szocialista társadalmi rend megővésére szólított fel. A szovjetek azonban november 4-én bevonultak, levették a magyar népfelkelést, amely a kommunista párt hatalma és a Szovjetunió ellen irányult. Nagy Imre segítséget kért az ENSZ-től utolsó rádióbeszédében, majd társaival a jugoszláv nagykövetségen keresett menedéket, ám nem segítettek rajta.

1945. október 24. – Az ENSZ napja, United Nation's Day, az ENSZ alkotmányának hatályba lépése emlékére. Az ENSZ alapokmányát 1945.06.26-án San Franciscóban írták alá, s még ugyanabban az évben október 24-én lépett hatályba. Az ENSZ létrejöttének és működésének célja – az alapokmány szerint –, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot, fejlessze a nemzetek közötti kapcsolatokat, megoldja a gazdasági, szociális, kulturális vagy emberbaráti jellegű nemzetközi feladatokat, valamint, hogy az egyes nemzetek által a közös célok elérése érdekében kifejtett tevékenységek egyeztető fóruma legyen. A képen: ENSZ-békefenntartó valahol Afrikában.

ták alá, s még ugyanabban az évben október 24-én lépett hatályba. Az ENSZ létrejöttének és működésének célja – az alapokmány szerint –, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot, fejlessze a nemzetek közötti kapcsolatokat, megoldja a gazdasági, szociális, kulturális vagy emberbaráti jellegű nemzetközi feladatokat, valamint, hogy az egyes nemzetek által a közös célok elérése érdekében kifejtett tevékenységek egyeztető fóruma legyen. A képen: ENSZ-békefenntartó valahol Afrikában.

1944. október 25. – Verpeléten megszületett **Kovács Kati**, Kossuth-díjas énekesnő, színésznő. Egerben egy gimnáziumi amatőr zenekarban énekelt. 1965-ben a Ki mit tud? győzteseként tűnt fel. A Ki mit tud? után 1966-ban nyert a táncdalfesztiválon is Nem leszek a játékszered! című dalával, amelynek a szövegét is ő írta. 1972-ben a drezdai nemzetközi táncdalfesztivál győztese volt, 1974-ben Írországon elnyerte a country-fesztivál első díját, 1975-ben Angliában az év énekesnőjének választották. Filmjeiből: Eltávozott nap, Fényes szelek, A hamis Izabella, musical: Holnaptól nem szeretlek, nagylemezeiből: Suttogva és kiabálva, Autogram helyett, Életem lemeze, Szívemben zengő dal, Szerelmeslevél indigóval.

1759. október 27. – Megszületett **Kazinczy Ferenc** író, a magyar nyelvújítás vezéralakja. Irodalomszervező, nyelvújító, író, költő,

műfordító, a korabeli magyar irodalom vezéralakja. A sárospataki kollégiumban végezte tanulmányait 1769-től 1779-ig, előbb apja kívánságára teológiát, apja halála után jogot tanult, kapcsolatba került Bessenyein keresztül a magyar felvilágosodással. Magyar Museum és Orpheus címmel irodalmi lapokat indított. 1792-ben ismét Regmecre költözött, innen irányította az általa Széphalomnak elnevezett Bányácskán a kúriája építését. Itt tartóztatták le 1795-ben a magyar jakobinus mozgalomban betöltött szerepe miatt. Előbb halálra ítélték, azonban kegyelmet kapott, 1801-ben térhetett haza a várfogságból. Feleségével, Török Sophie költőnővel 1804-ben Széphalomra költözött, és innen irányította az irodalmi életet két évtizeden át. Kiterjedt levelezést folytatott szinte valamennyi magyar íróval, részt vett az irodalmi vitákban. 1815-től élete végéig a Zemplén vármegyei levéltár rendezését, gondozását végezte nagy lelkesedéssel és szakértelemmel. Egykori kúriája helyén Ybl Miklós tervei alapján klasszicista stílusú mauzóleumot állítottak, „Kazinczy Ferenc emlékének a hálás utókor”.

1939. október 27. – Budapesten elhunyt **Csonka János** mérnök, az autókban használatos porlasztó feltalálója. Gépészeti tanulmányait külföldön végezte. A Műszaki Egyetem műhelyfőnökeként halt meg, ahonnan 72 évesen ment nyugdíjba. Igen leleményesen úgy kötött megállapodást az egyetemmel, hogy nyáron bérméntve használhatta a műhelyt saját kísérletei céljából. Bár felsőfokú végzettséggel nem rendelkezett, munkája elismeréseként feljogosították a gépészmérnöki cím viselésére. Kiválóan beszélt a latin és a német mellett franciául is. Ott volt a Magyar Automobil Club alapítói között. Kifejlesztette a kettős tüzelőanyag ellátású motort, mely gáz és petróleum keverékével működött és 3 lóerőt teljesített. 1889-ben Bánki Donáttal közösen leszerződött a Ganzzal, és ezzel kezdetét vette a magyar motorgyártás. 1893. február 11-én a párizsi világkiállításon Bánkival bemutatták az Újtások petróleummotorokon című tanulmányt, mellyel aranyérmét nyertek. Művükkel forradalmasították a motorizációt és annak elterjedését. Ez volt a porlasztó. A képen Csonka János egyhengeres autója.

Európa egyik utolsó természeti paradicsoma

Nemcsak csodálatos hely a Románia, Ukrajna és Moldova határvidékén elterülő Duna-delta, vagyis Duna-torkolat, hanem Európa egyik utolsó, fajokban és természeti erőforrásokban egyaránt gazdag területe. A Duna 2850 km-es útja végén a deltában rakja le hordalékát, amely tápanyagokban rendkívül gazdag. A torkolatvi-

Rózsás gödények a Duna-deltában

A Duna teljes folyama

déken így egy igen sokszínű élővilág jött létre, amely emberöltők óta biztosítja az itt élő emberek megélhetését. A hatalmas vízi világ számtalan ritka és különleges hal- és madárfaj otthona, amely méltán került az UNESCO listájára.

Az itt élők megélhetését a halászat, a turizmus és a nádgazdálkodás jelenti. A kiváló minőségű kötegelt nádat Németországban és Hollandiában értékesítik, ahol elsősorban tető, kerítés és szigetelőanyag készül belőle. A nádgazdálkodás ugyanakkor jelentősen hozzájárul a vízhez kötődő élőhelyek minőségének javításához is. (wwf)

Ha beköszönt az ősz

Szinte észrevétlenül változtatja színét a természet, ősszel azonban az átalakulás nagyon szembeötlő. Sokan épp a szép színek miatt szeretik ezt az évszakot. Íme egy mesébe illő walesi (Nagy-Britannia) ház, mely valóságban „ruhát vált”, ha megérkezik az ősz.

Mire használhatjuk a lehullott faleveleket?

A lombhullató növények, fák és bokrok levelei értékes szerves anyagokat tartalmaznak, ezért a lombot ne égessük el, és ne vitessük el a kertből, hanem használjuk helyben! A vadgesztenye- és a diófa kivételével a kerti növények lombjából kiváló komposztot lehet érelni.

A levelek gyorsan elrothadhatnak, és jelentős mennyiségű humuszt képeznek. Az egészséges lombot fel lehet használni a virágágyak és a veteményes ágyások talajának a takarására, de be is áshatjuk a földbe, ahol ugyancsak gyorsan elbomlik. Különösen, ha egy kevés nitrogéntartalmú műtrágyával is elősegítik a rothadási folyamatot.

A lehullott levelek ne heverjenek hosszú ideig a gyepen, mert alattuk a fű kipusztul! Az összesöpört levelek egy részét terítsük a bokrok alá, ahol jó búvóhelyet nyújtanak a téli álmukra készülő sündisznónak, a békáknak és a gyíkoknak. (Bálintgazda.hu)

A madár, amely a víz alatt vadászik

Elképesztő egy madár: zuhanórepülésben, mint egy késpenge csapódik a vízbe, hogy a mélyben kapja el áldozatát.

A szula az Atlanti-óceán tengerparti sávjában él, az északi féltekén az egyenlítőig, a Földközi-tenger partjainál is költ. Testhossza 75–100 centiméter és testtömege 2,4–3,5 kilogramm. A barnásfekete faroktollak kivételével általában fehér, a fejtető és hátsónyak sárgásan árnyalt. Bár kolóniákban költ, nem túlzottan társas lény. A magasból deríti fel a vízben úszó hering-, szardella-, és makrélarajokat. Ha talál egyet, nagy magasságba emelkedik, és csapatosan vágódik a vízbe. Zuhanását pontosan irányítja, közvetlenül a vízbeesés előtt összezárja végtagjait, és teste szinte rakéta vagy nyílhegy formát vesz fel, így egészen mélyre tud süllyedni a zsákmányért.

Grafi, a morcos macska

Úgy tűnik, vetélytársa akadt a mindig mogorva kinézetű Grumpy Cat-nek, vagyis a Zsémbes Macskának, ugyanis a Törökországban élő Grafi is igazi morcos macskának tűnik. A gazdája, Hulya Ozkok szerint azonban hiába a szigorú, morcos külső, Grafi az egyik legedesebb macska az egész világon, nagyon jó természete van. Grafi szeret a macskabarátaival játszani, és mindig türelmesen végigvárja, amíg a gazdája képeket készít róla.

Grumpy Cat, eredeti nevén Tardar Sauce egy nőstény macska, amely mogorva „arckifejezésével” vált híressé. A macska pófája mindig lefelé hajlik a szája körül, de a rosszkedv látszatát erősíti, hogy a homlokát gyakran úgy tartja, mintha összevonná a szemöldökét. Gazdája, Tabatha Bundesen elmondta, hogy háziállata folyamatosan morcos arckifejezését törpenövés okozza. A róla készült mogorva macskás képek internetes mémként terjednek. Grumpy Cat elképesztő népszerűségnek örvend, és minden bizonnyal Grafi is az internetezők nagy kedvence lesz.

ÁLLATKIRAKAT

Rejtőzködő baglyok – az álcázás mesterei

A természetes szelekció azoknak az élőlényeknek kedvez, amelyek a leginkább képesek összhangban élni a környezetükkel. Ebbe beletartozik az is, hogy külső megjelenésükkel mennyire tudnak alkalmazkodni élőhelyükhöz, illetve életmódjukhoz. Az élőlények jelentős részénél, legyenek ragadozók vagy zsákmányállatok, nagyon fontos szerepet tölt be az álcázás. A ragadozók azért igyekeznek álcázni magukat, hogy könnyebben jussanak zsákmányhoz, a prédállatok pedig azért, hogy ne váljon belőlük zsákmány.

Az evolúció során a mimikri az adaptáció azon formáját jelöli, amikor egy élőlény felveszi vagy utánozza egy másik élőlény vagy a környezet mintáját, színét, külalakját, szagát vagy viselkedését. Az álcázás, más néven kamuflázs, a környezetbe való beolvadást jelent. Lenyűgöző, hogy a baglyok álcája részleteiben is mennyire tökéletes, messziről szinte lehetetlen őket észrevenni.

A baglyoknak 217 fajtát különböztetik meg. A baglyok főleg éjszaka aktív ragadozó madarak, puha és dús tollazatuknak köszönhetően hangtalanul repülnek, így meglepetésszerűen ütnek rajta zsákmányállataikon. Hallásuk kiváló, mivel mély fülkagylóik aszimmetrikusan helyezkednek el, ami hatékonyabbá teszi a térfelhallást. Látásuk is kitűnő, a baglyok az egyedüli madarak, amelyek látják a kék színt, és az infravörös tartományban is látnak. Méretük változatos: akadnak köztük veréb és sas nagyságú fajok is. A baglyok összes fajtájának van szemöldöke. A bagoly étrendjében minden megtalálható a rovaroktól kezdve a madarakon keresztül a kisméretű emlősökig. Egyes fajok halásznak is. A zsákmányt egészben nyelik le, az emészthetetlen részeket később felöklendezik. Fészket nem építenek, elhagyott fészkeket vagy faüregeket használnak. A tojók rendszerint nagyobbak a hímeknél.

RÜGYFAKADÁS

Kicsi kocsi

Kicsi kocsi dübörög
Vigyázzatok gyerekek!
Anci, Panci félreáll,
A többi meg szundikál.

Barcal Viktor, 6. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Cica

Cicamica, karika,
Bukfencezik Lalika.
Bodri nézi Lalikát,
Megkergeti a cicát.

Gondolataim a városokról

New York, New York,
Fény és pompa,
A szabadságszobor,
A központja.

Olaszország szíve Róma,
A pápának is ott van „nyaralója”,
Colosseum, oroszlánok és minden más,
Időutazás, ez nem vitás.

A nagy óra delet ütött,
Sonka, sör, kolbász,
Prága, te drága,
Mikor láttalak utoljára?

Ercsi Anita, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Szilágyi

Az én kicsiny falum Szilágyi,
Aki itt él, az mind szilágyi.
Közepén egy templom áll,
Mögötte a játszótér is király.

Budva

A tenger partján áll egy város,
Ahol a táj nagyon bájos.
A tenger vize meleg,
A gyerekek meg fürdenek.

Bécs

A zeneiskolában nevelkednek
Az ifjú tehetségek.
Az emberek keresztyének,
Szívünkben nem szegények.

Francia Fábián, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

A különös kirándulás

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kirándulás.

Szép nyári nap volt, egy emberke pedig szorgalmasan segített az édesanyjának, mert unatkozott, és mert várta a kirándulókat, ugyanis aznap meglátogatták a Magos-tanyát az osztállyal. Ez a gyermek negyedik osztályos, kítűnő tanuló volt. A szomszédban egy kis kuckó állt, nem is nevezhető háznak, mert olyan volt, mint egy viskó. Nem volt áram, sem víz, csupán egy kút volt a kertben. Ott lakott egy idős ember, aki félt a bogaraktól. Egyszer egy büdös csótány megijesztette őt, és azóta szomorú arcú emberke lett. Eljött a három óra, és elkezdtek gyülekezni a tanár bácsi háza előtt a gyerekek. Mikor mindenki megérkezett a megbeszélte időpontra, elindultak a magas torony felé. Tudniillik ez a torony a hatszög erdő szélén volt, tudjátok, ahol lezuhan az a harci repülő a harmadik világháborúban. Útközben a gyermekek mutogatták egymásnak a régi telefonjukat. Az erdőnél ejtőernyős gyakorlatokat mutatott be egy bácsi. Azok a hatalmas ejtőernyők elképesztőek voltak. Hamarosan megérkeztek a toronyhoz, táborot vertek, és tüzet gyújtottak, mert már kezdett sötétedni. Mikor már lehetett látni a fehér félholdat, akkor a tanár bácsi elküldte a gyermekeket aludni. Másnap indultak haza.

Deissinger Dávid, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A csótány és a tűz

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy csótány, olyan volt, mint egy kedves kis bogár. A kis bogár az egyik éjszaka nem tudott aludni, így kiment az erdőbe sétálni. Fura érzése volt, mintha segítséget kérnének a kedves fák és a mindig segítőkész bokrok. Fehéren csillogott a félhold, mintha egy óriási fénycsóva lenne, és ő is sugallná, valami nincs rendben. Közelebb ment, hátha hallja újra. Valami fényt vett észre.

– Ez tűz! – kiáltott fel, majd visszaszaladt a kis kuckóhoz. A régi tárcsázós telefonján, ami borzasztó elhasznált volt, hívta a tűzoltókat. A segítség harci repülőknél jött, amelyek óriási víztartályokat dobtak le hatalmas ejtőernyőkön. A tűz eloltása után mintha depressziós, szomorú állapotba esett volna az erdő. A kis csótány a barátaival új, színes, vigyorgó virágokat és bokrokat ültetett, amelyek olyanok voltak, mint egy nagy szívárvány.

Az erdő virágba borult, a csótány és a barátai azóta felhőtlen boldogságban élnek.

Hanák Adél, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Újból az iskolapadban

Mint minden évben a nyári szünet után, megkezdődik az iskola, és ezzel az új tanév. Az idén csökkent a létszámunk, ami előtte is igen alacsony volt, pontosan tízen voltunk, de az idén már csak kilencen vágtunk neki a 7. osztálynak. Hétfőn reggel 7.20-kor csöngettek be az első órára. Műsor várt minket, amit alsós és felsős diákok és tanáraik rendeztek meg. A műsor után mindenki az osztályába vonult, és leült a padtársa mellé. Először az osztályfőnök köszöntött bennünket, majd a régi és az új tanárok is sorban üdvözöltek mindenkit. Az összes tanár szerint a 7. osztály a legnehezebb, de mindegyiküknek ez a kedvenc éve. Tizenegy óráig tartott a tanítás, és aztán hazamehettünk.

Sajnos gyorsan elmúlt a nyár, és újból az iskolapadba kerültünk.

Szakács Árpád, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Oromhegyes-Orom

Az én városom, Szabadka

Nemrég alkalmam volt egy budapesti ismerősömet végigvezetni a szülővárosomon, Szabadkán.

Az ismerősöm vonattal érkezett. A vasútállomásnál lévő zöldellő parkon haladtunk át először. Megmutattam neki a Képzőművészeti Találkozó díszes épületét, és a valamikori Jadran mozit is. Elmeséltem, hogy itt található a bábszínház, és ideiglenesen itt kapott helyet a Népszínház is. A közelben van a városi műjégpálya, ahova télen sűrűn járok korcsolyázni.

Sétánkat a korzón folytattuk. Azt olvastam, hogy az 1800-as évek végén, és az 1900-as évek elején itt épültek fel a legszebb épületek. Ma bankok, üzletek és kávézók jellemzik a környéket.

Odaértünk a lebontott Népszínházhoz. Elmondtam, hogy nagyon várjuk már az új, modern épületet. Az építkezések néha folynak, néha abba-maradnak, attól függően, hogy van-e a városnak pénze.

Javaslatomra beültünk a Momento fagyfalozóba, és miközben eszegettük az édességet, meséltem neki a Városházáról. Ahogy régebben már hallottam, megemlékeztem, hogy a Városháza 1908 és 1910 között épült. Komor Marcell és Jakab Dezső budapesti építészek tervezték. A Városháza otthont ad a polgármesteri hivatalnak, a Városi Múzeumnak, a Történelmi Levéltárnak. Dísztermében hangversenyeket szerveznek és házasságkötéseket szoktak lebonyolítani. A tornyában van a kilátó, és innen be lehet látni az egész várost. A Városháza díszbejáratával szemben található a kék szökőkút, amely 2001-ben épült Zsolnay kerámiából. Miután elfogyasztottuk a fagyaltot, folytattuk a sétánkat a Városi Könyvtár felé. Elmeséltem, hogy a könyvtár előtti bedeszakázott területen csobogott valamikor a zöld szökőkút. A könyvtárról elmondtam, hogy még 1897-ben épült neobarokk stílusban. Elsétáltunk a zeneiskola felé is. Kötődöm ehhez az iskolához, mert már hetedik éve vagyok a diákja. A zenede előtt leültünk egy padra, és nézelődünk. Vártunk még egy kicsit, és hamarosan, ahogy előzőleg megbeszéltek, értünk jött anyukám autóval. Ő ez idő alatt elkészítette otthon az ebédet.

A vendégünk el volt ragadtatva a délelőtti tartalmas sétától.

Az ebéd ideje alatt megbeszéltek, hogy sétánkat másnap folytatjuk. Már alig várta, hogy bemutassam neki Palicsot.

Érdekes volt számomra, hogy miközben bemutattam a barátnőmnek városomat, én is másképp tekinthettem rá.

Jenei Dorina, 8. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Családom – fogalmazásíró pályázat

Az én családom vezetőneve Kerekes. Nagyon szeretem őket. A családomban ott van anya, apa és a testvérem Dávid.

Apukám Kishegyesen dolgozik a Montelban. Anyukám egy boltban kereskedő. Dávidnak nagyon sokáig volt fogszabályzója, ezért minden hónapban elutaztunk Szabadkára. Ilyenkor mindig bemenünk egy burekra vagy sütire valahova. Amikor mindannyian otthon vagyunk, mind a négyen megöleljük egymást. Anya ezt úgy hívja, hogy családi ölelés.

Nagyon szeretem, ha a családom sokat van együtt. Ők is nagyon szeretnek engem.

Kerekes Zsóka, 3. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

*

Vasárnap reggel eldöntöttük, hogy Mórahalomra megyünk fürödni.

Mikor mindent elkészítettünk, a padlásról még valamit le kellett hozni. Amikor a testvérem lehozta, egy csavar kiesett a létrából. Anyukám eldöntötte, hogy azonnal megjavítja. Rosszul ült le, így eltörte a lábát. Még az volt a szerencse, hogy közvetlenül a mentőállomás mellett lakunk. Gyorsan felhívtuk az ügyeletes orvost. Egyáltalán nem volt vicces a helyzet, de egy kicsit érdekes volt, amikor a padlásról, a lépcsőről vitték el anyukámat. Anya olyan fehér volt, mint a fal. Bevitték a kórházba, apukám is vele tartott. Az orvosok megállapították, hogy anyukám lábát meg kell operálni.

Este mindhárman nehezen aludtunk el. Hiányzott anya. Nagyon aggódtunk érte.

Sipraga Lúna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

*

Az én családom egy összetartó, vidám család. Most bemutatom őket.

Anyukámat Mártának hívják, harmincnégy éves, szőke hajú, zöld szemű, alacsony termetű. Szeret kerékpározni és kirándulni. Nagyon szeretem, mikor mákos tésztát főz nekem ebédre, igazi nagymama módjára. Jelenleg főállású anya.

Apukámat Attilának hívják. Ő negyven éves, középmagas, barna hajú, barna szemű. A szabadidejében sportot néz. Rajong a természetért és a gyümölcsösben dolgozgat. A Termometalban dolgozik mint szerelő. A kishúgomat Kingának hívják, ő harmadik osztályos tanuló. Rendkívül szeret színészkedni, ezért az alsós színjátszócsapat oszlopos tagja, amelyben már egy elismert rendezőtől megkapta a jó színészi jutalmat. Szabadidejében kézilabdázik is. Most nem vagyunk jó testvéri viszonyban, de azért szeretem. Én Viktor vagyok, hetedik osztályos tanuló. Tanulásban eddig még tiszta ötössel zártam a hat évet. Szeretek kézilabdázni és számítógépezni. Ha felnővök, biológus szeretnék lenni. Ilyen családot szeretnék én is majd, mint a miénk, mert a szüleim megértőek és mindenben támogatnak, ami fontos és jó nekem.

Remélem, hogy nekem is ilyen boldog, szerető családom lesz majd. Mert én ebben a Kiss családban vagyok a legboldogabb.

Kiss Viktor, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

*

Ha együtt van a családom, az nagyon jó, mert sok mindent tudunk együtt csinálni. Például mikor együtt vagyunk, beszélgetünk, kártyázni szoktunk. Nagyon szeretem őket. Az én családom tagjai

kedvesek, segítőkészek. A testvéreim kicsit gorombák velem, de ha kedves vagyok velük, ők is kedvesebbek, ha még kedvesebb, akkor ők is még kedvesebbek velem. Apu tévézni, dolgozni szeret. Anyukám főz, takarít, segít, ha nem tudunk valamit. Én és a testvéreim számítógépezni, televíziót nézni, de takarítani is szeretünk, ám ezt az utóbbit nem annyira. Ha együtt van a család, az nagyon jó, mert sok dolgot tudunk együtt csinálni. Remélem, hogy ilyen kedves, rendszerető családom lesz. Nagyon szeretem a családomat. Apukám néha kiabál, anyukám nem kiabál, csak mérgesen néz. A testvéreim is néha kiabálnak. Számomra az én családom a legjobb, de elhiszem, hogy más gyerekeknek a szülei is jók. A családomtól sok mindent megtudhatok. Pl. anya lánykori nevét, mi volt régen, meg amikor kicsi voltam, azt is tudni fogom. Én szeretném, ha lenne még egy kisöcsém, dajkálhatnám, meg sokat játszhatnék vele. Nagyon örülök, hogy ilyen kedves, rendszerető meg segítőkész a családom.

Bence Kornél, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

*

A családommal, mely négytagú, Gunarason egy faluban élünk. Az, hogy az egész család együtt legyen, nálunk nagyon ritkán sikerül. Apám egész nap a határt járja, reggel és este pedig az állatokat rendezzi. Anyám is sokszor túlórázik a munkahelyén. Utána a házimunkát végzi és főz. Mire mindent elvégeznek, már nagyon fáradtak. Szoktam én is segíteni nekik, de azért így is sokat vagyok egyedül.

Nagyon jó, ha van testvérünk, mert akkor ketten elvagyunk. Nekem még ez sem adatik meg, mert a nővérem már középiskolás, és a mamáéktól jár suliba, s csak hétvégén jön haza. Liza, a nővérem már nem nagyon szeret velem lenni, inkább jobban érdeklik a fiúk és a barátnők. Sokszor irigy is rám, mert ő már nagylány, s velem nem annyira foglalkozik. Maradok hát ismét egyedül. Amikor megvacsorázunk, bemegyünk tévét nézni vagy beszélgetni, a szüleim, mivel már fáradtak, sokszor inkább pihennek, s elalszanak. Talán ha lenne fiatalabbik testvérem, vele jobban összetartanánk. A szüleimet tisztetem, és szeretem is őket, mert sokat dolgoznak azért, hogy nekünk legyen új ruhánk és iskolába járhattunk. Ők igazán mindent megtesznek értünk, csak az együttlét hiányzik, ami fontos volna. Ha valamit nem tudnak megadni, megvenni nekünk, mindig azt mondják, hogy „nem lehet, nincs rávaló, kevés a pénz”. Ilyenkor én ezt nem nagyon értem, miért nincs nekünk, pedig annyit dolgozunk és küzdünk. Ilyenkor próbálok megértő lenni. Talán ha jobb munkájuk lenne, s kevesebbet dolgoznának több pénzért, akkor több szabadidejük lenne, s többet tudnánk együtt lenni. Akkor talán még nyaralni is el tudnánk jutni, mert még soha nem nyaraltunk együtt.

A nagyszüleimmel már voltunk Mórahalmon, Junakoviçon, és még a tóra is eljutottunk fürödni. Ritkán eljutunk a rokonokhoz is, de estefelé már sietni kell, mert vár bennünket a gazdaság és az állatok. Kevés a szabadidő és sok a kötelezettség.

Én olyan családot szeretnék maguknak, hogy sokat legyünk együtt. Körülöttünk két-három gyerek, s ne legyen köztük nagy különbség, mert akkor nem értik meg egymást. Sokat kirándulnánk, s elmennénk nyaralni is együtt. Nem kellene sokat dolgozni, s egymásra jobban odafigyelni.

Remélem, majd sikerül, és nagyon-nagyon boldog családom lesz sok-sok közös élménnyel. Bárcsak sikerülne, akkor én lennék a legboldogabb!

Kocsis Krisztina, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

RÜGYFAKADÁS

A XXII. századból jelentkezem

Szia, kedves Tina!

Már nagyon hiányzol, és veled együtt az egész osztály meg a családom is. Már alig várom, hogy hazaérjek. Te tudod, de a családom még nem, hogy nemsokára otthon leszek.

Emlékszel, mikor bejelentették a hírekben, hogy feltalálták az időgépet? Az az esemény az egész világot megdöbbenett. A gépezetet Szerbiában találták fel, ezért ragaszkodtak hozzá a tudósok, hogy abból az országból válasszanak embereket az élmény kipróbálásához. Mikor meghallottam ezt, az elsők között jelentkeztem. A próbaidő egy hétig tartott, és engem megfelelőnek tartottak. Egy hónappal későbbre volt kitézve az indulás. A búcsú a szeretteimtől nem volt könnyű, egész idő alatt sírtam, de magamban boldog is voltam, mert feltárára kerül a jövő. Az indulás 2016. május 20-án történt. Beültem egy furcsa alakú gépbe, és az utazás egy alagúton át folyt. Mikor odaértem a jövőbe, egy mocsárban landoltam. Szerencse, hogy az időgép vasból készült, mert ha nem, akkor a mocsárban megégetem volna. Az a mocsár tele volt mérgező anyagokkal. Rögtön kipattantam a gépből, és ahogy ugrottam, egy korong alakú betondarabra léptem. Arra a betondarabra az volt írva, hogy Szerbia, vérvörös betűkkel. Szétnéztem, és a füsttől nem láttam a napot, a földön pisztolyok voltak, lerombolt házakat, és mindenféle zöld mázskáló embereket pillantottam meg. Azt gondoltam magamban, hogy talán kirobbant a harmadik világháború, de a gondolkodásomat megzavarta egy emberi kiáltás. A romok közül jött a hang, és én rögtön odafutottam segíteni. Teljes erőből dobáltam félre a köveket, és egy idősebb bácsit pillantottam meg, aki haldokolt. Segíteni szerettem volna a bácsin, de ő visszatartott, és elkezdett mesélni nekem az atomháborúról, és azt is megemlítette, hogy ez a szörnyűség az időutazás miatt robbant ki. Megdöbbenem, és míg gondolkodtam, hogy hogyan állítsam meg ezt a dolgot a múltba, a bácsi eltűnt. Az utca sarkán találtam egy épen maradt házat, és rögtön odafutottam. A ház lépcsőjére egy telefonkönyv volt lerakva. Átlapoztam azzal a reménnyel, hogy megtalálom az időgép feltalálójának a számát, de a keresgélés közben egy zöld lény megtámadott. Elfutottam tőle, és egy eldugott helyen kerestem fel a telefonszámot. Szerencsére meg is találtam, és felvettem vele a kapcsolatot. Készített nekem egy levélküldő gépet, amely segítségével a múltba is lehet üzenni. Ezt a levelet írom reménykedve, hogy ez az időse ember idejében elkészíti az időgépet, hogy visszamehessek a múltba ezeket a dolgokat megelőzni.

Kérlek, üdvözzöld a barátaimat helyettem is!

Szerbia, 2116. május. 24.

Mészáros Ramóna

Mészáros Ramóna, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Hazug mese

Egyszer volt, hol nem volt, a világon egy tízévesen született gyerek. Annak a gyerekeknek volt egy könyve. Az a könyv egy pocsoljáról szólt. A gyerekeknek nem volt neve, ezért elnevezte magát Kokinak. Egyszer abba a pocsolás mesébe beleugrott, és járta a mese világát. Történt, hogy egy öreg egy gyenge pillanatában Kokit beleverte kalapáccsal a földbe. Szegény gyerek nem tudott kimászni onnan. Gondolkodott, gondolkodott... Eszébe jutott, hogy hoz egy ásót, és kiásna magát. Így is lett! Kiásna magát. Bement a templomba, a pap pedig megkérdezte tőle:

- Drága gyerekem, mi vagy te, kopasz?
- Öömm... uram! Nézzen csak a tükörbe! Maga lát a kobakján valamit?
- Fiam, mit kéne látom?
- Hát hajjat! – mondta a gyerek.
- Lám, lám, gyerek csak ide!
- Úgy eltárgálta a pap a Kokit, hogy abból koldult. Ment a gyerek tovább, és egyszerre elkezdett a hasa korogni.
- Úgy kedvem lenne lekváros kenyeret enni! – mondta.
- Meglátott egy öregembert.
- Van lekvárja? – tette fel a kérdést Koki.

Ám az öreg nem szólt, csak ökögött-makogott. Gondolta, a nagymamának van lekváros kenyere. Ő viszont a pokolban volt! Kieszelt, hogy ás egy hatalmas lyukat, és lemegy a pokolba. Így is lett. Megtalálta a nagymamát, és lekváros kenyeret is kapott. Ott maradt volna ő a pokolban, de én nem engedtem, és belebújt a zsebembe. Még most is hallom, hogy csámcsog. Vége!

Varga Tímea, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Kedves Pajtások!

Mai számunkban kicsit a jövőbe nézünk, habár mindkét lábbal igyekszünk talpon maradni. Fogalmazásaitokból kisugárzik a szülőhely, az otthon szeretete, még a jövőbe látó „kiruccanások” sem nélkülözik az effajta utalásokat. Ez bizonyára így van rendjén.

Nagyon sok vers is befutott, ezek közül nagyon nehéz volt választani. Elűjszólom, hogy a héten Kishegyesen és Szenttamáson tettünk iskolátogatást, minek során rákérdeztünk: mit olvastok szívesen. A válaszokból kiderült, hogy a versnek is vannak kedvelői, noha jóval hangosabbak azok, akik a kedvenc olvasmányaik közé a vicceket sorolják. Persze a jó vicc sem utolsó dolog, ám a világ nem csak viccből áll.

A héten különösen sok tudósítás érkezett a gyermekheti rendezvényekről, melyekkel az újság több oldalán is találkozhattok. E-mailben kerestek meg bennünket: a **péterrévei Samu Mihály iskola** hetedikesei: Fercsik Henrietta, Balassa Boglárka, Csábi Sára, Kiss Gábor. Az **óbecsei Petőfi Sándor** iskolából Kuszli Petra, Budai Adrián, Tóth Réka, Brada Petra, Pekár Noémi, és Tufegdzic Dániel 3. osztályos tanulók osztották meg velünk különféle élményeiket. A **szajáni Móra Károly** iskolából Bera Emese, 5. osztály, Bóka Kristóf, Kovács Dominika, 7. osztály, Jenován Flórián, Kovács Hargita, 8. osztály.

A **szenttamási J. J. Zmaj iskola** negyedikesei is szorgalmasak, összegyűjtöttek néhány fogalmazást, melyek szerzői: Kiss Szabina, Sándor Bálint, Horváth Vilma, továbbá Sulc Martin, Jeličić Nikolina, Dányi László. A **magyarcserenyi Petőfi Sándor** iskolából Orosz Nikolett, Juhász Emil, Fazekas Róbert, Oláh Dávid, Samu Emese osztották meg gondolataikat, az **oromhegyesi-romi Kis Ferenc** iskolából pedig Kolompár Emese, Körmöci Márk, Miklós Jessica, Nemes Elina, Hubai Viola, Purger Dorotea, Sóti Zsófia jelentkezett a hatodik osztályból, és türelmetlenül várják, hogy írásuk megjelenjen a lapban. Igérjük, nem sokat kell várniuk.

További eredményes munkát kívánok!

Nagy Magdolna

Az úrben jártam

Mindenki tudja, hogy már járt ember a Holdon, ám egy nap furcsa dolog történt velem. Kaptam egy táviratot:

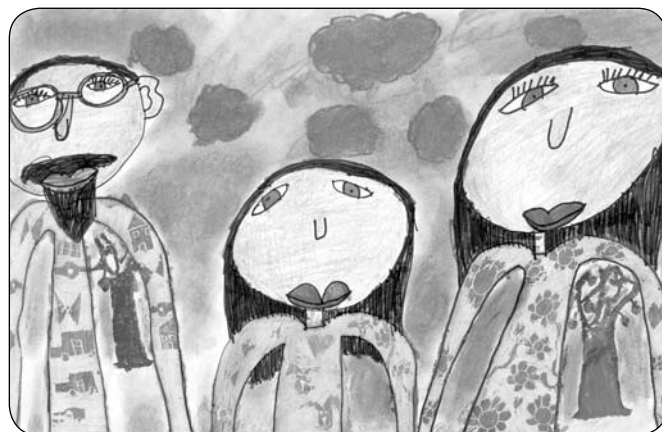
Kedves Éva, Te is elmehetsz a Holdra, ha akarsz.

Aláírás: polgármesternő

Nemsokára úton voltam a Hold felé. Az uzsonnás dobozomba belekerültek az egerek. Sikeresen fel is szálltunk ugyan, de az egerek benne maradtak az dobozomban. Na, ott jó helyen voltak, nem volt ott egy darab sajt sem, nagyon éhesek lettek az egerek. A Hold persze sajtból volt, és az egerek felfalták az egészet. Megérkeztem, de valami furát vettem észre: nem volt a helyén a Hold. Ráparancsoltam az egerekre, hogy törjék le a csillagok sarkait, és ragasszák össze őket. Egykettőre olyan Holdat csináltak, hogy csak úgy ragyogott. Ezután az egerek homokkal fújták be a Holdat. Sikeresen haza is értem, és elmeséltem az élményeimet. Örültek a jó hírek.

Azóta nem éles a csillagok sarka, és azóta lőnek föl műholdakat az igazi Holdra, mióta én ott jártam.

Köteles Éva, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kávai Rita szabadkai tanuló rajza

Fekete macska

Casimira asszony imádta a macskákat. Volt neki nem kevesebb, mint tizennégy. Ehhez persze még hozzá kell számolni azt a két kis kiscicát, amelyek éppen akkor születtek a házhoz. Kedvenc cicájának a kölykei feketék voltak, és tudvalevő, hogy sokan úgy gondolják, a fekete macska nem hoz szerencsét. Az asszony-ság képtelen lett volna önszántából megválni a két kiscicától, de férjeura kijelentette, hogy több macskát nem tűr el odahaza.

– Ahogy a kis kandúrok elérik a kéthónapos kort, menniük kell! – mondta szigorúan a férj.

Casimira asszonynak nagy fejtörést okozott, kinek is ajándékozza el a cicákat. Tudta, ha a sarki fűszeresnek adja, az kiengedi őket az utcára, ahol annyi baj érheti őket. A földszinten lakó asszonynak odaadhatná őket, de az meg olyan fukar, hogy még enni sem adna eleget szegény páráknak. A papnak sem adhatja, mert annak meg egy nagy kutyája van, és az nem szereti a macskákat. Ezek a gondolatok kavargtak Casimira asszony fejében, és sehogy sem ért a töprengés végére.

Csak hogy a két hónap hamar eltelt, és a cicáknak menniük kellett. A nagyobb termetű cica, akit Morónak neveztek, Carlota asszonyhoz került, a harmadik szomszédhoz, a másik cicusnak pedig, aki a Figaro nevet kapta, Serafin úr lett a gazdája.

Moro, vagy ahogy becézték, Morito, nem panaszkodhatott, igazán elégedett lehetett új otthonával. Carlota asszony imádta őt, nemkülönben a kislánya, Blanca, aki naphosszat csak a cicát dédelgette.

Figaro már nem volt ilyen szerencsés, ugyanis Serafin úrnak két igen rosszcsont gyereke volt, Alejandro és Pepita, akikről az a hír járta, hogy bizony nem bánnak jól az állatokkal. Aggódott is emiatt Casimira asszony éppen eleget.

Hamarosan szerencse érte a cicák új gazdáit. Carlota asszony szép összeget nyert egy sorsoláson, Serafin urat pedig előléptették a hivatalban, ahol dolgozott. Mindenki biztos volt benne, hogy mindezt a fekete cicáknak köszönheték.

Ám még ez sem volt elég ahhoz, hogy Serafin úr kislánya és kislánya szeretettel gondoskodik Figaróról. Ahogy azt előre sejteni lehetett, Alejandro és Pepita folyton gonoszkodtak a kiscicával, aki ezt olykor karmolással igyekezett viszonozni, de hát még olyan kicsi volt, hogy nem tudott nagy kárt tenni a két gyerekben.

Két hónap telt el, és Serafin úr házába beköltözött a balszerencse: Alejandro súlyosan megbetegedett, édesapja pedig elesett, és eltörte a lábát.

– Látjátok micsoda átkozott balszerencsét hozott ránk ez a fekete macska! – dühöngött a férfi, miközben szúrós szemekkel méregette a kiscicát.

Mindeközben Carlota asszony házában minden a legnagyobb rendben volt. Blanca csak úgy virult, és minden nappal egyre szebb lett, sok szép ajándékot kapott édesanyjától, és egészen úgy tűnt, mintha valóban Moritónak lenne köszönhető, hogy olyan szép és boldog az életük.

Egy napon Alejandro és Pepita egy érdekes beszélgetésre lettek figyelmesek, melyet édesapjuk az egyik szomszédasszonnyal folytatott.

– Kétféle fekete macska van – mondta sejtelenen az asszony –, az egyik, amelyik jó szerencsét hoz a házhoz, a másik meg, amelyik elviszi a szerencsét. Bizonyára Morito a jóféle, Figaro pedig a rosszféleből való.

A két gyermek nagyon izgatott lett attól, amit hallott. Szinte egyszerre ötlött az eszükbe a gondolat: „Ha a két cica olyan egyforma, miért is ne lehetne kicserélni őket? Ha náluk élne Morito, végre hozzájuk szegődne a szerencse!”

Carlota asszony és Serafin úr is a harmadik emeleten laktak, igaz, nem ugyanabban, hanem két szomszédos házban. A házak között azonban csak egy keskeny ösvény húzódott, a két lakás konyhaablaka éppen egymásra nézett. Alejandro és Pepita sokszor innen grimaszoltak Blancának, aki cserébe az ablakon át mindig az új játékait mutatta meg nekik.

Alejandro azt ötlötte ki, hogy a húga színleljen barátságot Blancának, így bejáratosak lesznek Carlota asszony otthonába. Így is történt. És egy nap, amikor a két kislány elment játszani, Alejandro kihasználta az alkalmat, hogy elhozza Moritót. Egyszerűen felkapta a cicát a konyhából, és nem volt nehéz dolga, mert Morito nagyon jámbor volt. A cicát átvitte hozzájuk, és Figarót tette a helyébe.

Bármennyire is könnyű volt azonban küllemlere összetéveszteni a két cicát, ők pontosan tudták, hogy nem odahaza vannak. Figaro elbújt az ebédlőasztal alá, hogy senki meg ne lássa.

Mikor Blanca hazaért, szokásához híven Moritót szólította, de a cica ezúttal nem jött elő a kislány kedves hangjára, ahogy addig mindig tette.

– Nem értem mi történt Moritóval – mondta Blanca. – Az ebédlőasztal alatt gubbaszt, és hangosan morog, ha közeledem felé.

– Majd előjön, ne aggódj! – nyugtatta őt Carlota asszony.

Alejandro és Pepita szinte tükön ülve várták a jó szerencsét, amit, úgy vélték, Moritóval sikerült hazahozniuk. Ám nem történt semmi. A két cica időközben hajlandó volt elfogadni az ételt, amit kaptak, de egyikük sem engedte, hogy megfogják őket.

Egyik hétvégén, mikor Carlota asszony éppen a konyhát takarította, Figaro az ablakban nézelődött, és a túldolali lakásban ráismert gazdáira, Serafin úr gyerekeire.

Ha a cica tudott volna beszélni, bizonyára azt mondta volna: „Nahát, korábban én odaát laktam!”

Figaro tehát éppen szemlélődött, amikor hirtelen megpillantott egy ugyanolyan cicát, mint ő a szemközti szobában. Morito volt az, és akárcsak cicatestvére, ő is egykori otthonát méregette, és felismerte azt a kis fehér virágokkal díszített tányért, amiből Blanca etette őt. Tudta ám, hogy ott jobb helyen volt, mint most Serafin úr lakásában.

És ekkor Morito meghallotta Blanca hangját, amint éppen őt szólongatja. Az ablak mindkét helyen nyitva volt, és csak pár pillanat kellett a cicának ahhoz, hogy felmérje a távolságot, aztán hopp, máris átugrott Carlota asszony konyhájába. Szerencsésen földet is ért a padlón, és sietett Blancához.

– Ez az én kiscicám! – övendezett Blanca, és megsimogatta a cicáját.

– Furcsa, hogy ilyesmi megtörténhet! – mondta Carlota asszony. – Hogyan keveredhetett össze ez a két cica? Biztosan az a két rosszcsont gyerek a felelős ezért!

Figarónak immáron nem volt maradása, ő is nekirugaszkodott hát a párkányról. S minthogy a lakások a harmadik emeleten voltak, nagyon ügyesnek kellett lennie, hogy el ne vesse az ugrást. Könnyűnek tűnt Morito után csinálni a mutatványt, de ami neki sikerült, az Figarónak már nem. Szegény Figaro elvétette az ugrást, de szerencséjére nem zuhant le a földre, hanem egyenest Casimira asszony széles párkányára esett. Igaz, hogy egy kicsit megütötte magát, de ennél komolyabb baja nem történt.

Figaro már csak nagyon halványan emlékezett Casimira asszony lakására, arra a helyre, ahová született, és ahol kéthónapos koráig élt. Egykori gazdája éppen az egyik szeretett cicája halála miatt szomorkodott, ezért nagy örömmel fogadta Figarót, akire úgy tekintett, mintha csak az égtől kapta volna.

És vajon Figaro szerencsétlenséget hozott régi-új otthonába? Természetesen nem. Casimira asszony továbbra is az egyik legszerencsésebb asszony volt a környéken, akárcsak Carlota asszony és a leánya.

Serafin úr nagyon mérges lett a gyermekeire, mikor megtudta, hogy kicserélték a két kiscicát, és bár nem volt hatalmas vétek, mégis az utolsó csepp volt a pohárban. Az apa megelégedte Alejandro és Pepita neveltelenségét és rosszalkodásait, és bentlakásos iskolába küldte őket. A két gyermek arra gondolt, hogy lám, már nincs is nekik fekete macskájuk, mégis rosszra fordult a sorsuk. Rájöttek, hogy a fekete cica nem hoz sem jó, sem rossz szerencsét, mert ami baj történt, az mind miattuk volt, és csakis maguknak köszönhetők.

Egy nap, mikor meglátogatták Casimira asszonyt, Figarónak is vittek ajándékot, pár finom falatot. Miután Figaro mindet megette, a gyerekek meg akarták simogatni, de a cica nem engedte, és mérgesen feléjük kapott.

Casimira asszony jól tudta, hogy a cicája bizony nem felejtette el Alejandrót és Pepitát. Figaro ugyanis egy nagyon okos cica volt.

Julia de Asensi meséje

Fekete István Tüskevár

(Részlet)

Az osztály zsongása lassan elcsendesedett. Először a suttogás szűnt meg, aztán a mozgás is megdermedt, és nem lehetett mást hallani, mint egy-egy köhintést s az osztálynapló lapjainak lassú fordulását, ami olyan volt, mintha kaszát suhintottak volna a levegőben.

– Acél!

Egy pápaszemes ifjú állt fel az első padban. Először elpirult, aztán elsápadt, s keze idegesen nyúlt számtanfűzetéhez.

– Hogy vagy, fiam?

Az osztály némán sóhajtott, és a feszültség elernyedte lélegzetét szinte látni lehetett. A Dunán egy hajókürt távoli bőbdülése hallatszott, és Acél Béla reszkető keze megállt a fűzet mellett. Rövidlátó szeme elpárasodott.

– Köszönöm, tanár úr, tegnap kiszedték a varratokat.

– Maradj csak. A vakációban majd foglalkozz kicsit a számtannal...

– Igen, tanár úr.

A fiú leült, és beteges arca megnyugodott. Az osztályon az együttérzés jósága lebegett át: nem rossz gyerek ez a Kengyel, és ma – úgy látszik – szíve is van...

A számtantanár tovább nézte a naplót, a naplónak azt az oldalát, ahol az Acéltól Ernyeiig következő egyének lapultak egyrészt a naplóban, másrészt szétszórva a teremben. Hosszan nézte, s ezzel szinte pattanásig húzta újra azokat a láthatatlan szálakat, amelyek az első oldalon tartózkodó neveket és az élő tulajdonosokat nagyon is valóságosan összekötötték. A dermedés újra némaságot szült, ami azonban Wallenbergert például nem érintette annyira, mint – mondjuk – Herényit, aki közelebb esett a tűzhöz.

– Dubovánszky!

– Szszsz... – egy olyanféle hang volt ez, mint amikor a bicikligumi kiadja lelkét, s az utolsó padban felállt egy lomha, nagy fiú. Már is izzadt. Vonalzóját egyenesre igazította asztalán, gallérjához nyúlt, mintha kevés lenne a levegő, és hátratolta székét, mielőtt a táblához indult volna.

– Várj! Elégyszer feleltél már, és másokkal kell foglalkoznom. – Dubovánszky arca szétterült, mint a megnyugodott telihold –, de beszéltem apáddal a kamatszámítást illetően – folytatta Kengyel.

– Ezt majd szíveskedjél a nyári programba beilleszteni. Jó?

A nagy fiú némán meghajolt, és mindenki tudta, hogy az öreg Dubbal nem lehet viccelni, tehát ez a fiatal óriás a birkózáson kívül a kamatos kamatokkal is ádáz csatákat fog vívni – naponként. A vakációban!

Az ifjú Dub leült, az osztálynapló első lapja elfordult, s az Acéltól Ernyeiig létező ifúság úgy érezte magát, mintha most bukkant volna fel a víz alól, megfulladás előtt negyed másodperccel. Ellentétben a Feketétől Jandáig húzódó „hallgatókkal”, akik ugyanekkor csendesen elmerültek a bizonytalanság hullámaiban.

– Janda!

Egy fürgé fiú pattant fel az első asztalnál, és már indult is, vidáman, szinte parádézva. Janda az osztályelső volt. de Kengyel leintette.

– Úgy tudom, Acéllal egy házban laktok.

– Igen, tanár úr.

– Ha ráérsz, látogasd majd meg.

– Igen, tanár úr, de eddig nem kérte.

– Ezután sem kérné, azért kérem én!...

A fiú kissé elpirult, és mintha válaszolni akart volna, de Kengyel már nem foglalkozott vele. Fordított megint egy lapot, s a Feketétől Jandáig terjedő ifúság lélegzethez jutott, helyet adva azoknak, akik elég szerencsétlenek voltak a Jelka – Nánai nevek közé esni.

– Kertész!

A szólított fiú felállt, de nem mozdult, mint ha lennének még csodák, és az órák magánbeszélgetésekből állnának.

– Mire vársz, fiam?

– Talán tapsra... – vélte egy meggondolatlan hang, mire a tanár szeme lassan a közbeszólóra fordult, és megállt rajta. A meggondolatlan ifjú füle pirulni kezdett, és sürgősen megátkozta az anyatermészetet, amelytől ezt az ellenállhatatlan locsogó örökséget kapta.

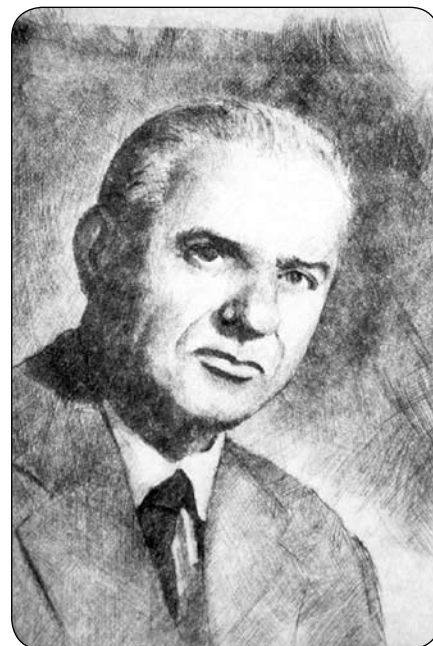
– Jöjjön ki maga is, Sós fiam, idekint közbeszólhat...

Az osztályon csendes derűtség szaladt végig, ámbár, ha Kengyel magázni kezdett, viharzag úszott a levegőben. Balogh ennek ellenére kinyitotta fűzetét, amelyben a tegnapi sportújság lapult, Wallenberg pedig az órájára nézett. Fél tíz – a fene egye meg, de lassan megy az idő! Közben Sós Károly is kiérkezett a katedra elé, immáron századszor megfogadva, hogy inkább többől leharapja nyelvét, de ezentúl hallgat... most aztán itt van!

Még lerontja azt a szép nyugodt négyest.

Kertész felírta a táblára a feladatot, és döcögve hozzálátott a megoldáshoz. Az osztály lassan megnyugodott, most már körülbelül sejtették, kik a kétes osztályzatúak, akik ezen az utolsó összefoglaló órán sorra kerülnek.

Az ablakon a nyár nézett be, és a nyár szólt be a verebek gondtalan csiripelése hangján. A gömbölyű kis felhők puha lengéssel úsztak ismeretlen tájak felé, valahol egy vonat pöfögött, és ígéretes kőszénzag úszott be az ablakon, utazásszagot vegyítve a törtek

és aránypárok közé. A kőszénzag egy közeli sütőde kéményében született, és semmi köze nem volt a pöfögő mozdonyhoz, de illúzió és képzelet is van a világon, amiből némelyik hetedikes többet kapott a kelleténél.

Ladó Gyula Lajos – például – annyira többet, hogy a vándorló felhők és a kőszénfűst egyszerűen kiemelték az aránypárok kötött világából, és áthelyezték egy nyüzsgő váróterembe, hol időnként a hangszóró mondott be különféle vonatindulásokat. Ladó Gyula Lajos számára megszűnt a tanterem minden izgalma. Megszűnt a tábla, a katedra, a verejtékező Kertész, sőt Kengyel is, aki már harmadszor szólítja Sóst, hogy: kedves Sós „barátom”, most szóljon közbe, de Sós nem szól közbe...

Ladó Gyula Lajos kinéz az ablakon, de csak teste van jelen. Ő éppen jegyet vált, majd később elindul vele a vonat, és az ablak előtt elszaladó táj végképpen kihúzza a számok, tanterem és iskola szürke világából.

Gyula – úgy is, mint Lajos – utazik. Üveges szemmel néz ki az ablakon, és egy utastól nem lehet kívánni, hogy törtekkel foglalkozzék. Kengyel tanár úr azonban érthetetlen csökönyösséggel ragaszkodott a törtekhez és a jelenlevők teljes jelenlétéhez.

– Gárdonyi! – kiáltja a képzeletbeli kalauz, miközben a Velencei-tó nádasai fölött súlytalan, fehér sirályok vitorláznak, és Gyula már csónakba akar szállni, amikor valaki bokán rúgja.

– Alszol?

Gyula tehát kiszáll a csónakból, és visszaérkezve az osztályba, kissé bután néz a mellette ülő Ponoray Bélára, aki köznyelven „Bütyök” névre hallgat.

– Mi?

– Kengyel szólít...

Igen, Kengyel őt nézi. Az osztály előbb mély csendbe merül, aztán halkán derülni kezd. (Ezzel is múlik az idő...)

– Nem hallotta, Ladó, hogy szólítottam?

A fiú kissé kótyagos még az utazástól, de a veszély már megérintette idegeit.

– Parancsoljon, tanár úr.

Az osztály derültsége erősen szélesedik.

– Ha majd felébredt, Ladó, talán fáradjon ki.

„Hhh – sóhajt Gyula is és Lajos is –, ámbár az én osztályzatom már le van zárva...” – ezért tehát nem a mereven hallgató Sós kartárs mellé megy, hanem a katedrához. Előfordult ugyanis, hogy Kengyel egy pohár vizet hozott... krétát... szivacsot...

– Parancs, tanár úr...

Az osztály most már hangosan és kegyetlenül hahotázott, mire Gyula szigorúan hátraneézett. Miféle neveletlenség ez?... Hozok neki vizet, és kész! Esetileg krétát?

– Oda álljon – intett Kengyel, kegyetlenül véget vetve a ravasz játéknak –, oda, Sós mester mellé, és legyen szíves folytassa.

Ez az a pillanat, amikor a padló himbálódzni kezd, mint a süllyedő hajón, és az ember gyomra a torkába törekszik. A táblán számok, tört is, egész is, hát mi a mennyköt lehet itt folytatni?

– Nos?

A füle zúg – vagy repülő megy? –, meg kellene tiltani hogy iskolák felett repülők gyakorlatozzanak. Ráeshetik az iskolára egy ilyen gép... szörnyű!

– Tanár úr kérem, nem jól érzem magam... Kengyel szelíden bólint.

– Elhiszem. Én sem érzem jól magam. Sós se és Kertész se, sőt... – és szeme az osztályra villan, elkapva a legszeleesebben hahotázó réműletté torzult pillantását – sőt Árpád sem érzi jól magát. Árpád a Csillikéktől. Akinek ilyen jó kedve van, amikor társai elakadnak, az biztos a dolgában. Javítani akar... Jöjjön ki, Csillik.

A negyven fiú úgy néz Csillik után, mint amikor a karvaly kivág egyet a verébcsapatból. Pislognak, mint a megrémült levelibékák. Úgy látszik, vigyázni kell az érzelmenyilvánítással...

– Folytassa, Kertész! Wallenberg, ne nézze az óráját! Elfelejtettem bejelenteni, hogy a következő órán földrajz helyett is számtan lesz, ez bizonyára megnyugtató magát... meg a többiek is.

Az osztály erre lekonyul, mint a megfagyott rózsza, ha felsüt a nap. Kertész újra nekiveselkedett a táblának, a kréta csikorgott, és a hangulat ezt a csikorgást átvette.

– Csak nyugodtan, van időnk. Amit eddig leírt, az jó.

A fiú egyszerre megtalálta magát – Kengyel pontosan tudta, hogy csak egy kis biztatás kell... –, és megoldotta a feladatot.

– Elmehetsz – intett Kengyel –, javítottál, de jövőre jobban szedd össze magad. Fogd a krétát, Sós. A hangulat megennyhült, azonban Ladó Gyula Lajoson már ez sem segített. Kapkodott, bizonytalankodott, gondolatai közé odaszállt a köszénfüst, s végül is Kengyel elzavarta.

– Sajnálom. Szerettem volna négyest adni. Tűnj el! Jó atyád mint mérnökember valószínűleg keblére ölel a hármassal együtt.

Ladó Gyula Lajos visszatámolygott tehát Bütyök mellé. Most már kényelmesen visszahülhetett volna akár a vonatra, akár a csónakba, de nem ült vissza. A fantázia könnyed szárnya-

it egyetlen nyisszantással lenyeste Kengyel, és ifjú barátunk szemét elhomályosította a könny arra a gondolatra, hogy ez a hármassal esetleg sötét fellegeket borít a vakáció ragyogó egére.

Bütyök egy cédulát csúsztatott át az asztalon.

„Ne búsulj, Tutajos!”

Ladó Gyula Lajos ugyanis az osztályban a „Tutajos” nevet viselte, mint ahogy Vas Péter volt a „Fuszekli” és Csillik a „Bika”. És így tovább... Gyula Lajos barátunk ugyanis egyszer a Tisza mellett nyaralt. A nagy folyón lefelé vándorló tutajok közül egy kikötött, és a jóllelkű tutajosok megengedték a tutaj megtekintését. Ez a megtekintés negyedóráig tartott, de az idő folyamán egyre bővült és színesedett. A tutajon töltött percek előbb órákká, majd napokká dagadtak, viharos kalandos utazássá és...

– ... kérlek szépen, a főtutajos megfőzte a lebbencslevest, én megtisztítottam a halat... hagymánk, borunk volt elég...

– Kormányoztál is? – kérdezte Bütyök, aki annyira érdeklődött, hogy kicseppent a nyál a szájából.

– Egyszer... – vallotta be Gyula szerényen – csak egyszer, de a főtutajos nagyon összeszidta a kormányost. Igaza is volt, mert ott nem babra megy a játék: emberletről van szó. Majdnem felfordultunk.

– Én kellettem volna oda – mondta Bika, azaz Csillik Árpád, és kifeszítette mellét –, majd én megfogtam volna azt a kormányt!

– Nézd, Bika, te – elvégre – a hímnemű szarvasmarhákhoz tartozol... – szólt közbe Avás Elemér, aki éles nyelve után a „Jogász” melléknevet viselte, és a legjobb futó volt az osztályban – mit keresnél te egy tutajon? Mondjuk, a jászol előtt... – de már ugrott is, mert Bika szeme forogni kezdett, és lihegve dobogott a Jogász után, aki játékosan futott előtte, mint nehéz komondor elől a cikázó nyúl.

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy – állítólag – fiúknak való népszerű regény, **Fekete István** (1900–1970) **Tüskevár** című műve, annak kezdő fejezete képezi mai olvasmányunkat. Házi olvasmányok az általános iskola hetedik osztályában. Munkafüzeteteknek is van egy olyan fejezete, amely ennek a regénynek az élményszerű feldolgozásához tartalmaz ötleteket, feladatokat.

Azért írtam, hogy „állítólag”, mert nem nagyon hiszem, hogy vannak olyan „jó” regények, amelyek csak az egyik nem tagjait szólíthatják meg. A **Tüskevárat** és folytatását, a **Téli bereket**, a **Pál utcai fiúkat**, Molnár Ferenc regényét is nemzedékek olvassák újra s újra, s nem hiszem, hogy a lányok félredobnák őket azért, mert nincsenek lány szereplőik. Miként azt sem hiszem el, hogy pl. Szabó Magda **Abigél** című regényét ne olvashatnák fiúk.

Tegyük egy próbát! Ezen a héten „fiús” regény szerepel a Gyöngyhalászban, a jövő héten pedig tipikus „lányregény” lesz a témánk. Mi a véleményetek erről? Írjátok meg a rovatnak!

Bence Erika

Kik laknak a föld alatt?

Az idei ősz a Doboztrollok amerikai animációs filmet hozta a mozikba. A Doboztrollok Cheesebridge-ben, azaz Sajthidán játszódik, ahol mindenki a vagyon, az előkelőség és a legbüdösebb finom sajtok megszállottja. A bájos, macskaköves utcácskák alatt laknak a Doboztrollok. Ezek az undok szörnyek éjszaka előmászhatnak a csatornákból, és megkeserítik a városlakók életét: ellopják a gyerekeiket és a sajtjaikat. Legalábbis így tartja a legenda, amelyben a

városlakók mindig is vakon hittek. A valóságban a Doboztrollok, föld alatt élő, fura, de szeretetreméltó lények közössége, akik születése óta úgy nevelik Tojást, az árva fiút, mintha közéjük tartozó kukabúvár és szemétygyűjtő lenne. A kaland akkor kezdődik, amikor a Doboztrollokat célba veszi egy gonosz féregirtó, Archibald Snatcher, akinek feltett szándéka, hogy megsemmisíti őket, mivel így tervez bekerülni a sajtvidai felsőbb körökbe.

A Doboztrollok (The Boxtrolls) az oregoni székhelyű Laika stúdió harmadik nagyjátékfilmje. A produkció újabb előrelépést jelent a filmkészítési technológiában: a legrégibb kézi animációs technikát ötvözték a 3D-s nyomtatással és a számítógépes animációval. A film történetének alapjául Alan Snow Here Be Monsters című meseregénye szolgált. A Doboztrollok amerikai bemutatója szeptember vége felé volt, térségünkre nemrég érkezett.

A Doboztrollok számokban

Belegondoltál már, hogy mekkora munkát igényel elkészíteni egy animációs filmet? Az alábbiakban elképesztő számadatok következnek:

- egy animátor egy hét alatt általában 3,7 másodpercnyi hasznos filanyagot készített, ami nem egészen 90 képkocka;
- a film elkészítéséhez 56 kamerát és 892 lámpát használtak, amelyek közül 68 fluoreszkáló fényvető volt;
- a báljelenetben 150 sajtvidai szerepel, részben bábuk, részben számítógéppel generált figurák;
- több mint 53 ezer arcrészlet készült 3D-s nyomtatóval, ebből 15 ezer Tojásé volt;
- Tojásnak több mint 1,4 millió potenciális arckifejezése volt, Susvasznak 1,18 millió, Winnie-nek pedig több mint 600 ezer;
- 185 felvételen szerepelnek számítógéppel generált emberek, 131 felvételen pedig számítógéppel generált doboztrollok;
- a Mechafúró körülbelül másfél méter magas volt, 30 kilót nyomott, és 600 darab fém-, műanyag megacélalkatrészből állt;

- a Mechafúró kemencéjének lángjait egy iPad szolgáltatta, amelynek a képernyőjén végtelenített videó futott;
- 79 díszletet építettek, miközben a filmben 26 önálló helyszín van; a munkában 13 modellkészítő, 12 ács, 9 díszletfestő, 8 berendező és 4 növényekkel foglalkozó szakember vett részt;
- 190 bábút, 200 jelmezt és több mint 20 ezer kelléket készítettek a filmhez;
- a film legkisebb kellékei a tű és a cérna voltak;
- 14 különböző anyagból van Lord Camen-Bert kalapja;
- Tojás pulóvereihez 213 méter fonalat használtak fel, amelyet kézzel festettek különböző színűre;
- 55 különböző formájú sajtot állítottak elő a film számára;
- a növényekkel foglalkozó szakemberek 24 fajta növényt alkottak meg;
- az összes karakter arca a Laika arcraktárába került, amelyben több mint 1300 dobozban csaknem 53 ezer arcot tárolnak.

Újdonság a Bring Me The Horizontól

Hamarosan új zeneszámmal rukkol elő a Bring Me The Horizon. A Drown című szerzemény a beharangozók szerint december 7-étől lesz elérhető a rajongók számára. Érdemes figyelni rá, hiszen a brit metalcore zenekar következő nagylemezének előfutára lesz, amihez már most sok remény fűződik, tekintettel az együttes legutóbbi albumának sikerére. A Sempiternal ugyanis számos elismerést kivívott magának, szerették a kritikusok és a rajongók egyaránt. Több díjat is hozott az együttesnek.

Tarol a Holtodiglan

Az elmúlt időszak egyik legsikeresebb filmje a Ben Affleck főszereplésével készült Holtodiglan című bűnügyi thriller, legalábbis erről árulkodik a bevétel. Az elmúlt időszakban a legtöbb néző a David Fincher rendezésében készült filmre váltott jegyet. Második helyre került Az ismeretlen Drakula című akciófilm, a harmadikra pedig a Disney családi produkciója, amely a szokatlanul hosszú Alexander and the Terrible, Horrible, No Good, Very Bad Day (Alexander és a szörnyű, borzasztó, nem jó, nagyon rossz nap) címet viseli. Az öt legnézettebb film között kapott még helyet az Annabelle című horror és A bíró című bírósági dráma. Utóbbi Robert Downey jr. legújabb munkája, ez az első filmje annak a produkciós cégnek, amelyet a feleségével közösen alapítottak.

Katy Perry lesz a sztárfellépő

Madonna, Beyoncé és Bruno Mars után Katy Perry lehet a 2015-ös Super Bowl, a legnépszerűbb amerikai sportesemény félidejének fellépője. Augusztusban felröppent az első pletyka, miszerint Katy Perry az egyik legesélyesebb előadó a következő, 2015-ös Super Bowl félidejére, de akkor az énekesnő azt nyilatkozta, hogy nem hajlandó fizetni a fellépésért. Ha azonban az NFL legrangosabb játékán szeretne énekelni, az pénzbe kerül, miután tavaly 111,5 millió nézőt csalt a képernyők elé, így pedig a világ legnézettebb sporteseményévé vált. A Coldplay és Rihanna neve is felmerült a rendezvény kapcsán, de úgy tudni Katy az, akivel végül megállapodtak a szervezők.

Anyja lánya

Amondás szerint az alma nem esik messze a fájától. Állítólag ez igaz Madonna lányára, Lourdes Leonra is, aki nemrég ünnepelte 18. születésnapját, de máris édesanyja nyomdokaiba lépett: zenét, táncot és drámát tanul. Egyik iskolatársa szerint Lourdes önerőből is sokra vihetné, hiszen tehetséges és karizmatikus egyéniség, emellett szép és stílusos is, úgyhogy sok fiú megkönyékezi. Csapattársa azt is elárulta, hogy Lourdes nem viselkedik úgy, mint egy nagy sztár csemetéje, nem lóg ki a többiek közül. Emeletes ágyon alszik egy szobában egy másik társával, és gyakran látják teljesen hétköznapi ételeket enni az étkezőben, például pizzát vagy tésztát. Kicsit talán visszahúzódóbb, de nem játssza a divát. Nem szeretné, ha az emberek emiatt rosszul ítélnék meg.

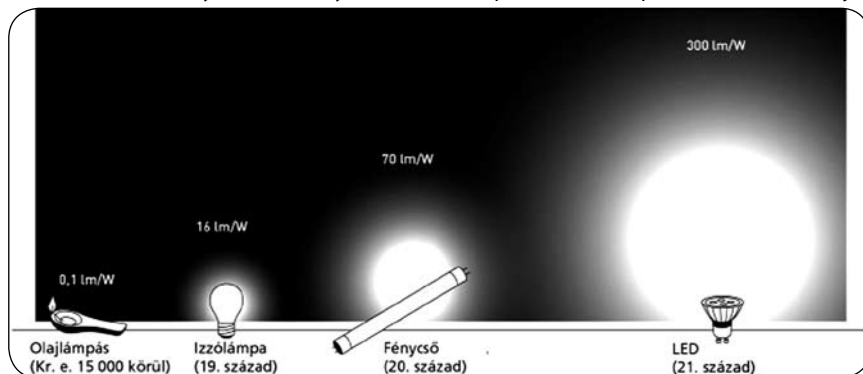

Zsebünkben világít az idei fizikai Nobel-díjas találmány

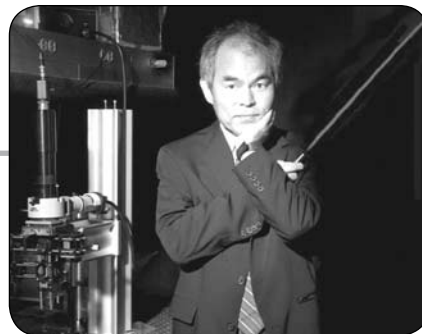
Három japán kutató: Nakamura Shuji, Amano Hiroshi és Akasaki Isamu nyerte el az idei fizikai Nobel-díjat a hatékony kék fénykibocsátó diódák feltalálásáért, amely lehetővé tette a fényes, fehér fényforrások

létrehozását – jelentették be Stockholmban nem régen. A díjat decemberben adják át.

Az idén nem elvont alapkutatás, hanem a világítást forradalmasító találmány, a LED-lámpák feltalálói kapták a fizikai Nobel-díjat.

A LED-lámpák lekörözik a hagyományos és fénycsöves izzókat. Egy LED-lámpa egy wattal 300 lumen fényességet érhet el, míg egy hagyományos izzó ennek csak a töredékét. Ugyanakkora fényerő eléréséhez tehát sokkal több energiát kell elhasználni, ha hagyományos izzóval világítunk

Nakamura jött rá, hogy elég csak melegíteni a félvezetőt

A technológia nemcsak tudományosan, de környezetvédelmi szempontból is jelentős: fényesek, de kevés energiát fogyasztanak.

A LED (light emitting diode, azaz fénykibocsátó dióda) lámpák már egy ideje ott villognak különböző elektronikai eszközökben, de a japán kutatók új szintre emelték a technológiát. Korábban ugyanis csak piros és zöld LED-ek léteztek, amelyek világításra alkalmatlanok voltak. A kék színű fénykibocsátó diódák kifejlesztése volt szükséges ahhoz, hogy versenytársat kapjanak a fénycsövek és a hagyományos izzók (villanykörték). A kék LED széleskörűen elterjedt mobiltelefonok, televíziók, számítógépek képernyőjének háttérvilágításában, de szobák és közterületek megvilágításában is. (Origo)

Vírust küldenek minden ötödik Android mobilra

Minden ötödik androidos mobilon észlelte rosszindulatú program támadását a Kaspersky biztonsági szoftvere. A leggyakoribb rosszindulatú programok az SMS-trójai programok, amelyek a felhasználó tudta nélkül, annak nevében emelt díjas üzeneteket küldenek.

Világszerte összesen egymillió Android-felhasználó találkozott 2013 augusztusa és 2014 júliusa között veszélyes szoftverekkel. Leginkább azok vannak kitéve kibertámadásoknak, akik sokszor fizetnek tartalomért vagy online szolgáltatásért SMS-ben. Ez egy csábító lehetőség a kiberbűnözőknek a pénzszerzésre, mert fel tudják használni ezeket a szolgáltatásokat arra, hogy gyorsan és névtelenül utaljanak pénzt az előre befizetett mobilszámlájára. Tehát elsősorban a trójai SMS-programok használata miatt nőtt az incidensek és a megtámadott felhasználók száma. (Hvg)

san és névtelenül utaljanak pénzt az előre befizetett mobilszámlájára. Tehát elsősorban a trójai SMS-programok használata miatt nőtt az incidensek és a megtámadott felhasználók száma. (Hvg)

Több a mobil, mint az ember a világon

A legfrissebb felmérések szerint több mobilkészülék van ma már használatban, mint ahány ember él a Földön. A hagyományos és okos mobiltelefonokat, valamint a táblagépeket számba véve: 7,23 milliárd készülék van forgalomban, míg a népesség összlétszáma „csak” 7,197 milliárd.

A közlemény szerint nem csoda, hogy a mobilok nyertek: évente ötször gyorsabban növekszik a mobilhasználat az emberi populációhoz viszonyítva. Az előbbi évente 6,1, az utóbbi 1,2 százalékkal gyarapszik minden évben. (Index)

Megsértődött a LED feltalálója

Sértve érzi magát Nick Holonyak Jr., az első látható fényt kibocsátó dióda, a LED feltalálója, mivel a Svéd Királyi Tudományos Akadémia találmányát nem értékelt, viszont díjazta a kék LED feltalálót.

Holonyak a vörös LED-et 1962-ben találta fel. Kollégái évekig mondogatták, hogy a szakember megérdemelné a legrangosabb tudományos elismerést is felfedezéséért, amely lehetővé tette a száloptikai hálózatok, a DVD-k és egy sor más technológia megvalósítását.

A sokoldalú énekesnő

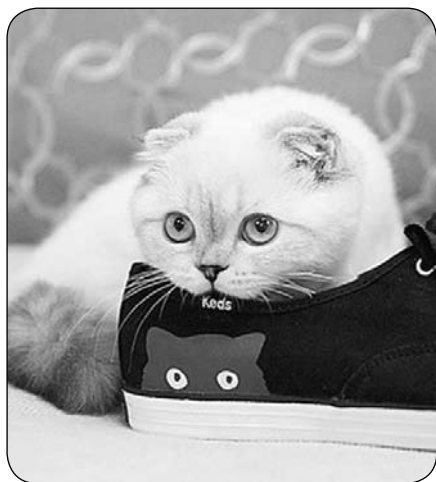
Taylor Swift az elmúlt években bebizonyította, hogy a country és a pop jól megfér egymás mellett. Az énekesnő új klipjében a Shake It Off-ban a humoros oldalát is megvillogtatta, nem először. A fiatal előadó zenei tevékenységét rendre díjazzák zenei rendezvényeken.

Taylor Swift Pennsylvániában született. Apja tőzsdeügynök, anyja háztartásbeli, és van egy öccse, Austin. Csak negyedikes volt, amikor megnyert egy országos költészeti versenyt a három oldalas Szörny a gardrób-szekrényemben című verssel. Hamarosan dalokat kezdett írni, és karaokeversenyeken, fesztiválokon tűnt fel. Szülővárosában ekkor már tehetségnek számított. Tizenegy éves korában egész nyáron át tartó kitarató munka eredményeként megírta legelső 350 oldalas regényét, amit azóta sem adott ki, inkább a zene felé fordult. Sikere kezdettől fogva felfelé ível. Az alábbiakban utanjárunk, miről duruzsolnak a lapok vele kapcsolatban.

Az eszeveszett szerelem

Taylor Swift új dallal rukkolt elő, az Out of the Woods című szerzeményt állítólag volt szerelme, a One Directionből ismert Harry Styles ihlette meg, de sokak szerint ez csak pletyka. Az énekesnő szerint a dal egy eszeveszett szerelmi történetet dolgoz fel, a szövegben pedig több utalást tesz konkrét eseményekre.

A cicája is sztár

Taylor Swift macskája, Olivia Benson már nemcsak internet sztár, a cicából ugyanis reklámarc lett az énekesnő által tervezett Keds cipő kampányában. A lábellenes lényében egy edzőcipő, ami a rajta lévő macskás dizájn miatt a Champion Sneaky Cat fantázianevet kapta.

Ebédet főzött a rajongóknak

A fiatal pop-country énekesnő finom ebédet főzött a szerencsés rajongóknak, azután hosszan elbeszélgetett velük az élet dolgairól és legfőképpen az új albumáról, majd bemutatta a rajongók csapatának a cicáját is. Taylor Swift nem engedte el üres kézzel a rajongókat, megajándékozta őket mindenféle ereklyékkal.

Taylor Swift és a barátság

Az utóbbi időben sok pletyka keringett arról, hogy Taylor Swift és Selena Gomez barátsága zátonyra futott. Egyes hírek szerint azért, mert Taylor teljesen kikapadt, amiért barátnője megint Justin Bieber közelébe került. Ugyanakkor mások azt állították, hogy Selena megunta a barátnőjét. Taylor Swift elveti a feltételezéseket, azt állítja, hogy semmilyen konfliktus nem volt kettejük között. Egyik nyilatkozatában arról beszélt, hogy a széles nyilvánosság tévesen

hiszi azt, hogy mindent tudnak róla. Azt is mondta, hogy miközben a pletykalapok arról írnak, hogy Selenával összeveszték, és soha többé nem akarják látni egymást, ők csak röhögnek az egészen telefonálás közben. Az énekesnő egyúttal arra is emlékezett, hogy nem minden igaz, ami napvilágot lát a lapokban. Sőt, mint mondta, fontolgatják Selenával, hogy a lány hozzáköltözik New Yorkba. Ezt egyébként már korábban is tervezték.

Összeállította: L. M.

Taylor Swift és Selena Gomez

Mióta élnek magyarok Amerikában?

Az Amerikai Egyesült Államok területén azóta élnek magyarok, amióta európai emberek népesítik be az amerikai kontinenst. Fontos tudni, hogy jelentős lélekszámú magyarság a második világháború alatt, majd később, az 1956-os magyar forradalom után vándorolt ki.

Néhányan közülük nyomot hagytak új hazájuk történetében. Egy bizonyos **Kováts Mihály** például megalapította az amerikai lovasságot, így tevékenyen részt vállalt az amerikai függetlenségi háborúban is. Az első magyar származású, véglegesen letelepedett polgár az Egyesült Államokban **Haraszthy Ágoston** volt, aki 1840-ben Wisconsinban találta meg új hazáját, majd 1849-ben Kaliforniába költözött, ahol százezer tokaji szőlőtökével megalapította a Buena Vista Vineyards-ot.

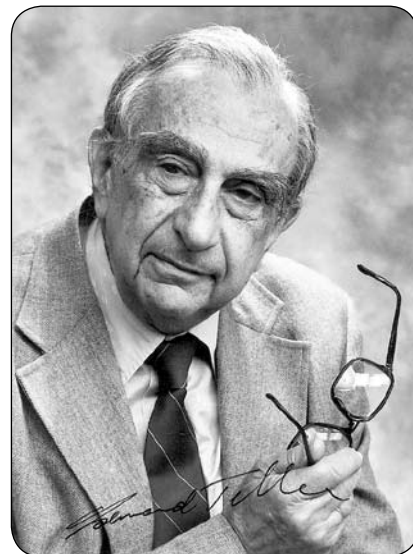
Bár ettől függetlenül, mégis ezekben az években érkezett meg a magyar emigráció első nagy hulláma, akik az 1848-as szabadságharc leverését követően menekültek el hazájukból. A körülbelül 650–700 ezer magyar bevándorló telepedett le az újvilágban, az 1850-es években pedig Iowa államban **Újházy László** megalapította New Budát, mely, ha csak rövid ideig is, képes volt együtt tartani a hazájukat elveszített, új hazát kereső embereket.

New Buda térképe

Becslések szerint az amerikai kontinensen azok száma, akik valamilyen mértékben magyar géneket hordoznak, mára meghaladja a négy milliót. Érdekes, hogy 2001-ben 1 398 724 ember vallotta magát magyar vagy elsősorban magyar származásúnak, míg a 2006-os népszámlálás alapján a magyar vagy magyar származású lakosok száma 1 563 081 fő.

A legtöbb magyar a New York államban fekvő Kiryas Joel nevezetű településen él, itt a magyar lakosság aránya 18,9%. Az 1896-ban alapított, sokáig Árpádhon nevet viselő település volt a leghosszabb ideig tisztán magyarul lakta város. A Louisiana állambeli település ma már az Al-

Teller Ede

bany nevet viseli, de még napjainkban is számos magyar él itt, a magyarok aránya 11,4%, amivel a harmadik legnagyobb magyar lakossággal bíró település az Egyesült Államokban.

Sok tudós ott tudta elképzeléseit megvalósítani, ilyen például **Teller Ede** atomfizikus, de a szórakoztatóiparban is gyakran hallhatunk magyar hangzású nevet: **George Czukor, Tony Curtis, Mariska Hargitay**, és sokan mások.

Játsszunk mást!

Ugráló verebek

Kiránduláson gyűjtsünk egy zacskóra való gesztenyét vagy makkot. Rajzoljunk egy 6–8 méter átmérőjű kört, szórjuk el benne a zacskó tartalmát. Ez lesz a madárelledel. Válasszunk ki egy játékos, ő lesz a nagymadár. Beáll a körbe. A többiek, az ugráló verebek, a körön kívül maradnak. A verebek féllábon ugrálva hol beugranak a körbe, hol kiugranak belőle. Közben igyekeznek a madárelledelt felcsipegetni. A nagymadár ezt nem engedi: a körben futkározva megcsipkedti a verebeket, azaz megérinti őket. A megcsipkedett verebek az addig összegyűjtött madárelledelt visszarakják a körbe, és kiállnak. A játék három percig tart. A legügyesebb veréb az, aki a legtöbb madárelledelt gyűjtötte össze. A következő fordulóban ő lesz a nagymadár. Több forduló után az is eldől, hogy ki a legügyesebb nagymadár, ki fogta meg a legtöbb verebet.

Tudod-e?

Milyen szín a hupikék és a tulipiros?

A hupikék szavunk a hupál, hupogat, üt-ver jelentésű igéből származik. Tehát ütéstől eredő kék foltot jelent.

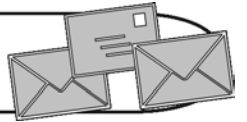
A tulipiros megfejtése már nem ilyen egyszerű. Egyes kutatók a finn tuli, vagyis tűz szóval egyeztettek, mások a tulipán pirosból próbálták magyarázni, sőt a franciaországi Tours helynevet is keresték benne. Bárhogya is, mai köznyelvünk már nem ismeri. Csak ebben a közmondásban emlegetjük még: Közös lónak túros (tehát nem túros!) a háta.

Ahogya a hupikék a verés okozta szederjes folt a testen, ugyanúgy a verés okozta sebnek tulipirosa a tulipiros.

Találós kérdés

*Születéskor bölcső, elmúláskor sirató,
Távozáskor búcsú, nap végére altató,
A muzsikával gyakran együtt járnak,
S az ajkáról a füleinkbe szállnak.*

Mi lehet az? Ha tudod a választ, ne sokat teketóriázz, küldd el a szerkesztőségünkbe, és könyvet nyerhetsz! Címünk: Vojvode Mišića 1. (Jó Pajtás), 21000 Novi Sad, vagy e-mail címünkre: szerk@jopajtas.info

A diákok öröme ismét egy fantasztikus hetet zártunk a csantavéri Hunyadi János iskolában, ahol hagyományosan megünnepeltük a gyermekhetet.

Az óvodásoknak közös programokat szerveztek az óvónők: kézműveskedtek, szebbnél-szebb őszi témájú alkotásokat készítettek. Egy délután Bakos Árpád látogatott el hozzájuk és, ha csak pár óracskára is, elvárásolta őket a zene világával. A legapróbbak énekkel és táncsal ünnepelték a gyermekhetet. Az alsó osztályba járó tanulókhoz a héten többször is ellátogatott a Caritas Mosolycsalogatók elnevezésű vidám csapata. Hétfőn bohócruhát öltöttek, és vidám tornaórát vezényeltek le a lurkók nagy örömeire. Kedden a csantavéri futballpályán

Mosolycsalogatók a Hunyadiban

játékos vetélkedőn vehettek részt az apróságok. Többek között könyvet egyensúlyoztak a fejükön, merőkanálban labdát szállítottak, párosával labdát egyensúlyoztak a fejükön. A hét további részében Védd a környezetet! elnevezésű rajzversenyen vettek részt a szabadban. Az alsósok körében hatalmas sikert aratott a cserebere vásár, ahol egymás között elcserélték megunt játékaikat, ezzel új kincseket szereztek be, és kezdetét vehette az önfeléd, vidám játék.

A felsősök frizuraversenyen mutathatták meg kreativitásukat, szemet kápráztató alkotások kerültek ki az ügyes ujjak közül.

Kirakodó vásáron árúsították portékáikat, pénzt gyűjtve ezzel az osztálykasszába. Egy nap a tornatanárok spontán zumbaórával készültek, amit a diákok nagyon élveztek. Egy délután az Így neveld a sárkányod 2 című mozifilmet tekinthettek meg az iskola hatalmas tornatermében.

A pénteki nap a hagyományos őszi futóverseny jegyében telt. Az osztályközösségek csoportokban vonultak ki a löverseny pályára. Az egész falu gyermekkacajtól volt hangos. Bár ez a megmérettetés embert próbáló volt, a legkitartóbbak elnyerték méltó jutalmukat, és az áhított dobogós helyezést.

Állatkertben voltunk

Pénteken az osztállyal kirándulni mentünk a Palicsi Állatkertbe.

A napot tanulókkal kezdtük. Először magyarórát, majd matematikát tartottunk. Amikor befejeztük a tanulást, elmentünk megnézni a szurikátákat, az elefántot meg is etettük, láttuk a farkasokat, majmokat, jegesmedvéket. A fókáról előadást tartottak nekünk. A madarakat is megtekintettük, a lovakra sajnos nem jutott idő, de a csimpánzt sikerült megszemlélni.

Nagyon szép kirándulás volt.

Takács Flóra, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Gyermekhét iskolánappal

Ez a hét igen élvezetes volt iskolánkban, a szabadkai Október 10. iskolában. Részesei lehettünk egy csodálatos hétnak. Sok új sportot próbálhattunk ki.

Első nap, hétfőn olyan órákat hallgathattunk meg, melyeket nem tanárok, hanem diákok tartottak. Érdekes élménynek találtuk kipróbálni magunkat tanárként. Nehéz feladat volt fegyelmezni azokat az osztálytársainkat, akikkel azelőtt még együtt sutyorogtunk a padban. Sokunknak gondot jelentett, hogy a mondanivalója beleférjen a negyvenöt percbé, és átvegyük az anyagot. Persze ez nem ment a jókedvünk rovására.

Másnap próbára tehetjük magunkat, bírjuk-e a gyűrődést. Egy akadálypályán bukdácsolhattunk át, melyben négy sportág volt keverve: kosárlabda, kézilabda, gát- és rövidtávfutás. Ezzel azonban még nem fejeződött be a testnevelés, mert amíg a zsűri összesítette az eredményeket, kint maradhattunk játszani.

Szerdán a lányok röplabdáztak, míg mi, fiúk fociztunk. Mindkét ta-

gozat együtt játszott, a tornatanárnő volt a bíró. Jó volt a játék olyan gyerekekkel is, akiket eddig nem is ismertünk.

Csütörtökön pingpongoztunk, ügyeskedhettünk a kötélhúzásban is. Ezeket a sportokat még nem próbáltuk, ezért nagyon élveztük ezt a kinti szünetet.

A pénteki egy igen érdekes nap volt. Október 10-e az Október 10. iskolában. Ekkor volt az iskolanap. A diákok játékos produkciókkal rukkoltak elő, vidám verseket szavaltak, így duplán szuper nap volt a pénteki.

Ámde akkor sem töltötte el lelkünket a felhőtlen boldogság, hiszen tudtuk, hogy ez az utolsó napja a gyermekhétnek. Szomorúak vagyunk, ha belegondolunk, hogy máris vége, és egy évet kell várni a következőre. Főleg azért nem örülünk a gyermeknapok befejezésének, mert elmúlnak a szép idők, amikor csak játszunk, nem körmölünk sokat, és nem írunk ellenőrzőt.

Sebastian Áron, 6. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Mennyire vagy nyílt?

Igazak rád a következő állítások?

1. Ha valami baj vagy sérelem ér, inkább igyekszem túltenni magam rajta. Nem szólok a másoknak, nehogy vita legyen, mert azt nagyon nem szeretem.
a) Igen (2 pont)
b) Nem (0 pont)
2. Úgy gondolom, ha az érzéseimet, igazi véleményemet elmondom, kiadom magam, kiszolgáltatottá válok a másikkal szemben.
a) Igen (2 pont)
b) Nem (0 pont)
3. Úgy gondolom, megvannak az alapvető szabályok, amelyekhez mindenkinek tartania kell magát. Így nincs mit megbeszélni azon, ha valaki másként viselkedik.
a) Igen (2 pont)
b) Nem (0 pont)
4. Ami a szívemen, az a számon. Néha én is úgy gondolom, talán jobb volna, ha kicsit visszafognám magam, és meggondolnám, mi az, amit kimondok.
a) Igen (0 pont)
b) Nem (2 pont)

Értékelés

0–4 pont:

Az őszinteség szép erény, de nem véletlenül találták ki a „kegyes hazugság” fogalmát sem. Persze nem föllentésre buzdítunk, csak arra, hogy gondold át a szavaidat, mielőtt megszólalnál. Próbáld magad beleélni a másik helyzetébe is, és aszerint tálald a mondanivalód.

6–8 pont:

Az indíttatásod érthető, ám tudomásul kell vened: a tisztázatlan kérdések csak még nagyobb problémákat szülnek, mint egy esetleges vita. Találd meg az arany középutat, vállald önmagad és a véleményed! Így az apró, könnyen tisztázható félreértésből nem lehet komoly probléma, ami ellenkező esetben bizony megtörténhet.

Horoszkóp

Kos

Teljesen feltöltöttél a napsütéstől, de a héten se hagyj lanckadni az energiádat! Szánj időt az aktív (társas) kikapcsolódásra, hogy kihozhassd magadból a maximumot!

Bika

Gyűlnek a fejed fölött a felhők, ám nincs okod a pánikra: ha szépen sorjában veszed a teendőidet, gyorsan és hatékonyan túlteheted magad rajtuk – és még szabadidőd is marad a végén.

Ikrek

Amikor elakadsz a tanulásban, engedd szabadjára a kreatív oldalad! Rengeteg lendületet kaphatsz, ha rajzokon, fotókon, filmekken keresztül fejezed ki magad.

Rák

Ábrándozással teli napoknak nézel elébe, ami igencsak elvonja figyelmed. Ám ne izgulj emiatt, hiszen a képzelődésből sok-sok inspirációt meríthetsz.

Oroszlán

Vesd bele magad a kutatómunkába, mert igen hasznos információk birtokába juthatsz a héten, melyek nagy segítségére lehetnek a jövődet illetően. Vigyázz, kész, rajt!

Szűz

Igencsak felgyorsulnak körülötted a dolgok, amikor ráeszmélsz, milyen kiváló képességekkel rendelkezel bizonyos területen. Már tudod, mibe érdemes energiát fektetned.

Mérleg

Büszke vagy rá, hogy egyszerre több mindennel is tudsz foglalkozni, ám a héten ez cseppet sem visz előrébb. Fókuszálj egyszerre csak egy valamire, és vedd sorra teendőidet!

Skorpió

Játékos természeted néha bajba sodor a tanároknál, de a barátaid nagyon kedvelnek miatta. Pozitív, lendületes energiát közvetítesz a társaid felé, amiért nagyon hálásak neked.

Nyilas

Nyögvenyelős napokra számíthatsz, szinte alig tudsz reggelente felkelni az ágyból. Ám a környezetedből rengeteg energiát nyerhetsz, úgyhogy figyelj nagyon a társaidra!

Bak

Magával ragad egy igen erős kreatív hullám, és el sem enged egész héten. Néhány ismerősöd kissé furán tekinthet emiatt rád, de rá se ránts – csak élvezd ki a pillanatot!

Vízöntő

Igen energikus vagy, a környezeted is profitál ebből. Tettvágyadnak és gyors problémamegoldó képességednek köszönhetően jó példát mutatsz másoknak.

Halak

Újdonságra szomjazol, legyen az néhány új ruhadarab vagy akár egy új tudományág. Teljesen felfrissít, ha feltérképezed a lehetőségeidet, és azonnal bele is ászod magad a dologba.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves barátok vagyunk. Egy igen szokatlan problémával jelentkezünk. Eddig még egyikünknek sem volt barátja, és megállapítottuk, hogy „pasi hiányunk” van. Már annyira szeretnénk magunknak fiút, de úgy igazán még soha senki nem kérdezte meg tőlünk, hogy akarunk-e vele járni. Még pusztit is alig-alig kapunk, nem is beszélve a csókról. Kérjük, segítsen!!!!

Válasz:

Kedves Bokréta!

Tudnotok kell, hogy teljesen rendben van, hogy vannak, akik tizenhárom évesen még nem élnek élénk szerelmi életet, nincs fiújuk. Mindenkinek megvan a maga érési tempója, és mindenkivel megtörténik minden, csak nem ugyanabban az időben. Egyszerűen szólva, mindenkinek mindenre megvan a maga ideje. Arra, hogy szerelemben essünk, megtörténjen az első igazi csók, a szakítás stb. Csak ki kell várni, türelmesnek kell lenni. Nem kell elsietni a dolgokat, mert utána életünk végéig maradandó nyomokat hordozhatunk magunkban. Biztos vagyok benne, hogy nagyon rövid időn belül valaki közületek úgy igazából szerelmes lesz, és elkezd járni egy fiúval, de marad köztetek olyan, aki „szingli” marad még egy időre. Ne várjátok el, hogy minden mindenkinél egyszerre történjen meg. Ez a normális dolog. Ne siessétek el a fiúzást, mert akkor más jellegű problémák tornyosulnak elétek. Élvezzétek azt, hogy lányok vagytok, fiatalok, hogy barátkozhattok, szórakozhattok együtt, hogy javában előtettek van az Élet. A „pasizás” kifejezést pedig ritkábban fogjátok használni, ha tudjátok a kifejezés jelentését. Idézem a magyarázatot: „A pasi a pasas főnévből rövidült alak -i kicsinyítő képzővel. Régi nyelvi alakja pasasér, jelentése: személy, fickó. Eredete szerint francia, a magyarba német közvetítéssel került, a francia szó az utazás jelentésű passage szó származéka. Mindkét szó lekicsinyítő hangulatot, felszínes viszonyt sugall a nő–férfi párkapcsolatban. Nem úgy, mint a barát vagy a barátnő, amely tartós, szilárd, egymást kölcsönösen megbecsülő jelentésárnyalatot tartalmaz.” Addig is, amíg a barátom, barátnőm, vagy a szerelmem, kedvesem, párom jelentéstartalmú szavak nem kíváncsiak a szátokra a fiúkkal kapcsolatosan, BARÁTKOZZATOK! Barátkozzatok fiúkkal és lányokkal is, mert a barátságon keresztül lehet legjobban megtanulni, hogyan kell kapcsolatot kezdeményezni, megismerni a másik személyt, együtt lenni, beszélgetni, odafigyelni egymásra, és még hosszan sorolhatnám az elsajátítható készségeket. Ne legyetek türelmetlenek önmagatokkal és a fiúkkal, a többi pedig jön majd magától.

„Kedves Bizi!

Tizennégy éves lány vagyok, és egy számomra nagy problémával fordulok hozzád. Tudom, hogy már mások is felkerestek ezzel a problémával, de én nem tudom, mit tegyek. Eddig sohasem volt problémám a testsúlyommal. Mindent ehettem, minden mennyiségben. Ettem, akárhányszor éhesnek éreztem magam. Az utóbbi időben meghíztam, és ez nagyon idegesít. Mostanában kihagyom a vacsorákat, nem eszek édességet, zsíros dolgokat, ami miatt az édesanyám nagyon haragszik. Érdekel, hogy ez elegendő-e ahhoz, hogy lesoványodjak, vagy szigorúbb diétát kell kezdenem?

Fáni”

Válasz:

Kedves Fáni!

Sajnálom, hogy ilyen képet alakítottál ki önmagadról, és hogy a külsőd jelent gondod számodra. Tudnod kell azonban, hogy fejlődésben lévő fiatal vagy, nem lenne szabad az étrendedből bármit is kiiktatnod. Minden táplálékfajta számára szüksége van a szervezetednek, hogy egészségesen fejlődj, és egészséges maradj. Megértem, hogy édesanyád miért is haragszik rád. Ne hagyj ki egy étkezést se, sőt az igazi diéták öt étkezést írnak elő (tízórai és délutáni uzsonna is be van iktatva), nem szabad éhesnek lenned. Csak válogasd meg, hogy mit is eszel: a fehérlisztből készült péksütemények helyett fogyassz teljes kiőrlésű- vagy rozslisztből készült kenyeret, péksüteményt, reggeli müzlit joghurttal, gyümölcsdarabokkal, a rántott és zsírban sült húsok helyett roston, vagy teflon-sütőben elkészített, vagy főtt húsok legyenek az étrendedben (utólag adj hozzá egy kis zsiradékot, pl. egy darabka vaját, csak hogy ráolvadjon a húsról), sok salátát, párolt főzeléket fogyassz! Ne hagyd ki az étrendedből a gyümölcsöt sem, és megengedheted időnként magadnak a csokit is (persze mértékkel!). Vacsorára joghurtot salátával, egy-két szelet felvágottal teljes kiőrlésű péksüteményt fogyassz. (Ha nem árunak ilyen péksüteményt az üzletekben, anyuval ti ketten is elkészíthetitek – Nézzetek a receptek után az interneten. Rengeteg jó recept és tanács található magyarul is.) És nem szabad megfélemednünk a rendszeres testmozgásról sem: tornáznod kell mindennap! Ha módod van rá, iratkozz be aerobik-tanfolyamra, zumbára, salsára, kerékpározásra, korcsolyázásra, mozogj minél többet. Meglátod, meglesz az eredménye is. Jobban érzed majd magad, és a testalakod is feszesebb, formásabb lesz.

„Kedves Bizi! Kérlek, segíts!

Tizenkét éves lány vagyok. Nem tudom, miért, de egyszerre három fiúba is szerelmes vagyok. Van egy állandó fiú, P..., akivel járok, de szeretek még két fiút: az egyik az iskolámba jár, a másikkal pedig a néptáncon vagyunk együtt. Nagyon szeretem a fiúmat, és jó vele lenni, de nem tudom, meg kell-e mondanom neki, hogy szeretem azt a másik kettőt is?! Mi lesz, ha mástól tudja meg? Kérlek, segíts!!!

Sergő-forgó”

Válasz:

Kedves Sergő-forgó

Az, hogy egyszerre három fiúba is „szerelmes” vagy, azt jelenti inkább, hogy mind a három fiú, „nagyon tetszik”, és nagy a valószínűsége, hogy túl korán kezdtetek „járni” egymással, és még nem vagytok érettek a valódi teljes jelentéssel bíró „járás”-ra. Ez az éretlenség a serdülőkorra, amelyben te is vagy, nagyon is jellemző. És mivel serdülő vagy, megengedheted magadnak azt, hogy egyszerre több szimpátiád is legyen, hogy egyszerre több fiút tartsál vonzóknak. Ez annak a jele is, hogy neked még nincs szükséged olyan igazi járásra, inkább sok barát, hogy tanulgasd a kommunikációt a másik nemmel. Számíts arra, hogy a vonzódásaid, a szimpátiáid is, gyorsan változnak majd, és a jövőben lesz még egy-két újabb szimpátiád, szerelmed, és ez rendjén van. Az biztos, ha elmondod a fiúdnak, hogy rajta kívül még másik két fiúba is halálosan szerelmes vagy, biztosan meg fogod bántani, és haragudni fog rád. Te dönts el, hogy mennyire leszel vele őszinte! Élvezd azt, hogy sok barátod lehet, barátkozz, szórakozz! Élvezd a szabadságot, amit a gyermekkor, a fiatalok megad, és ne is törődj a komoly járással, a komoly viszonyokkal! Erre később is lesz elegendő idő.

Tippek a családi konfliktusok kezelésére

Az otthoni veszekedéseknél kevés rosszabb dolog van, de ha okosan csinálod, ha nem is könnyen, de kezelheted őket. Még a legidillibb családban is előfordulnak viszályok és összezörrenések, az esetek nagy részében pedig sajnos a vitázó felek csak kiabálnak egymással. Pedig, ha a makacs veszekedés helyett érettebben kezelnek a konfliktusokat, hamar csitítani lehetne a kedélyeket.

Ne kiabálj!

Amikor eldurran az agyad, nehéz megállni, hogy ne emeld fel a hangod – pedig egy ilyen szituációban ez a legrosszabb, amit tehetsz. A stressz és az idegesség szinte automatikusan beindítja a kiabálást, ám hidd el, hogy nyugodt hangvétellel sokkal könnyebben túllendülhettek a helyzeten. Mindig próbáld megőrizni a hidegvéred – akkor is, ha a másik oldalon álló családtagod kiabál. Ha ugyanis te is elkezdesz rikácsolni, csak még jobban felbosszantod magad is és a másikat is, ezzel pedig bekerültök egy ordító mókuserékbe, amiből nincs kiszállás. Ha nem emeled fel a hangod, te magad is tisztábban tudsz gondolkodni, egy idő után pedig a másik is abba fogja hagyni a vesze-

kedést, mert ráésmél, hogy nem talál partnert a hisztire.

Kommunikálj!

Egy otthoni konfliktus legrosszabb kezelési módszere a duzzogó, sértődött némaság. A puffogással ugyanis a probléma nem tűnik el, és ha ideiglenesen csitulnak is az indulatok, előbb-utóbb biztosan újra felbukkannak a gondok. Ha nem értesz egyet például a szüleid döntésével, vagy épp a tesőd borított ki, ne morgolódj magadban, hanem ülj le az illetővel beszélj. Ha normálisan elmondod, mi a problémád, és nyitott vagy arra, hogy a másik véleményét meghallgasd, a gyökerénél szüntetheted meg a konfliktust.

Köss kompromisszumot!

Az előző ponthoz kapcsolódóan, ha sikerült átrágnod magatokat az adott helyzetben, igyekezzetek olyan megoldást találni, ami mindkettőtöknek megfelel. Ha konokul ragaszkodsz az igazadhoz, anélkül, hogy figyelembe vennéd a másik álláspontját, esélyed sem lesz arra, hogy elsimítsd a dolgot. Ha viszont például a szüleid látják rajtad, hogy nyitott vagy a kompromisszumra, hidd

el, hogy egy idő után ők is engedékenyebbek lesznek, mert látni fogják, hogy éretten gondolkodsz, és megbízhatnak benned.

Ne várd a csodát!

Bármiről is legyen szó, magától nem fog megoldódni. Muszáj lesz a kezzedbe venni a dolgot, és ha kell, tedd meg te az első lépést a konfliktus megoldása felé vezető úton. Ne várd, hogy valaki más a családban elsimítsa a téged érintő viszályokat, és arról se álmoldj, hogy egyszer csak a semmiből a másik véleménye változik meg. Ha gondod van, azt csak te oldhatod meg – és ez az élet minden területén így van.

Természetesen nem egyik napról a másikra sikerül elsajátítanod a konfliktuskezelés művészetét, de ha tudatosan odafigyelsz arra, hogy kiállj magadért, de mindezt anélkül tedd, hogy a másikat megbántsd, egy idő után azon kapod magad, hogy megoldottál egy problémát idegeskedés, stressz és veszekedés nélkül. Úgyhogy hajrá – menni fog, csak akarnod kell!

Dolgok, amiket ne ossz meg másokkal!

Előfordul, hogy olykor megosztjuk másokkal a személyes holmijainkat – de néhány szabályt ebben az esetben is be kell tartani. Van néhány olyan tárgy, amelyet jobb nem megosztani másokkal.

Szappan

Sokan hiszik azt, hogy a szappan higiénikus, hiszen éppen a tisztításra használjuk, azonban a szilárd szappan helyett érdemes folyékonyra váltani, ha valakivel közösen használjuk azt. Kutatások bizonyítják, hogy a szappan a fertőzések terjesztője lehet. Ez az az almagyarazható, hogy az ilyen szappanok két használat között gyakran nem száradnak meg teljesen, így elősegítik a baktériumok és gombák felhalmozódását, ami aztán személyről személyre vándorol.

Sapka, sisak, hajkefe és fésű

A fejfedők és hajápoló eszközök megosztásával a hajtetvek vándorolhatnak, és ugyanígy a közös párnák is veszélyesek lehetnek.

Izzadásgátló dezodor

Izzadáskor a jellegzetes szagért egy baktérium felelős. A dezodor olyan antibakteriális anyagokat tartalmaz, amelyek vissza-

tartják a szagot, még mielőtt az kialakulna. Viszont a baktériumok nem tudja kiirtani. A dezodorok közös használatával baktériumok, gombák és más káros anyagok kerülhetnek át egyik testről a másikra. Ezért a sajátodat ne ossz meg másokkal, vagy válts „fújós” izzadásgátlóra!

Sminkkészlet

Ha egy barátodnak ajakherpesze vagy kötőhártya-gyulladás van, inkább ne add neki kölcsön a szájfényedet vagy a szempiláspiráladat.

Pohár, palack

Ha közös pohárból iszol valakivel, akkor a nyálátok kicserélődhet. A bacilusok, ame-

lyek torokgyulladást, megfázást, herpeszt, mumpszot stb. okozhatnak, egy ilyen ártalmatlannak tűnő folyamat során is átadhatók.

Fogkefe

A fogkefét nem szabad másokkal közösen használni: a sörteken fertőzések és olykor még vér is megtelepszik. Cseréld rendszeresen a saját fogkefedet, és ne ossz meg másokkal azt!

Fülbevaló

Amikor a füledbe teszel egy fülbevalót, azzal felsértheted a bőrt, így az előző használatól származó vírusok a véredbe juthatnak. Bár ez nem mindig következik be, fontos, hogy a fülbevalók megfelelően legyenek tisztítva.

Fülhallgató

A fülhallgató túlzott használata bizonyítottan növeli a füledben lévő baktériumok mennyiségét. Ha más ember fülébe is átkeülnek, nagyobb lesz az esélye a fülfertőzések kialakulásának. A fejhallgatók pedig tetveket adhatnak át más használóknak. Ezért rendszeresen tisztítsd őket!

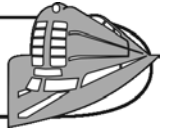
Története

A vár helyén már a római korban is állt egy erősség, amit Columbariának hívtak. A középkorban, feltehetőleg a XIV. században építették fel. Stratégiailag olyan jelentős helyen fekszik, hogy a várért és környékéért gyakran háborúztak egymással a bizánciak, a magyarok, a bolgárok, a törökök és a szerbek. Így 1334-ben Károly Róbert magyar király hódította meg, majd 1387-ben Lázár szerb fejedelem ostromolta. A török először 1391-ben foglalta el, de ekkor még Perényi Péter visszafoglalta. 1458-ban Mátyás serege ostromolta, de a belharcolt miatt kénytelen volt felhagyni az ostrommal. 1481-ben Kinizsi Pál foglalta el, de nem sokára megint török kézre került, majd a szerbeké lett...

Galambóc (szerb nevén Golubac) egy falu és egy várrom Szerbiában a román határ mentén, melyet könnyen elérhetünk Versectől délre a Dunát követve. Ez persze csöppet sem egyszerű feladat, mert a folyó szeszélyesen hömpölyög, és néhány helyen tengernyi nagyságúra dagad, de a látvány miatt igenis megéri. Galambóc vára az egyik legjobb állapotban fennmaradt középkori vár Európában. Sajnos a Duna szabályozásának, pontosabban a Vaskapui (Đerdapi) Vízierőmű kiépítésének köszönhetően egy része a víz alá került, de még így is lenyűgöző látvány.

Kilenc masszív torony védi a vár három belső gyűrűjét, ennek köszönhetően volt nehéz elfoglalni. Félelmetes szerkezete ellenére elég sokszor gazdát cserélt az idők folyamán, de még a sok-sok háború és támadások sem tudták elpusztítani vastag kőfalait. Az egyetlen dolog, ami a részleges pusztulását okozta, az a mai világ. 1964-ben a Vaskapu gátnak köszönhetően a víz elöntötte a falakat. A parton magasra szökött az ár, és a külső falakkal együtt a vár alsó szintjeit is ellepte a víz. Egyedül Galambóc tornyai látszottak ki. Ráadásul még egy utat is építettek az erődön keresztül, mert a magas vízszint miatt nem volt más lehetőség, nem tudták merre elvezetni a forgalmat. Ám

UTAZZ VELÜNK!

Egy elpusztíthatatlan vár

A számos háborút és évszázadot átélte erőd megmaradt falai és tornyai kiemelkednek a meredek sziklafalakkból, és letekintenek a Dunára

még ez sem tudta elpusztítani a várat. Nézzétek a képeket, és látni fogjátok, hogy árad belőle az erő, a tekintély. Aki megpillantja a Duna partján, nem felejt el. 2005-ben kezdték el felújítani, a benőtt részeket megtisztítani, ám ez kevés ahhoz viszonyítva, amit el kellene végezni. Az idén szeptemberben ünnepélyesen is megkezdődött a felújítás, és jó esély van arra, hogy az erődöt megmentsek a pusztulástól. Az Európai Unió ugyanis hatalmas pénzüsszeget, 6,6 millió eurót adományozott a munkálatokra. Azt tervezik, hogy 2016 júliusáig újra teljes pompájában fog ragyogni ez a nagyszerű vár,

mert tíz tornyát, bástyáit, falait felújítják, és egy alagutat is kiépítenek, ahol majd a jövőben a közlekedést lebonyolítják, mert most a váron keresztül halad a szárazföldi forgalom. A hatalmas kőtömbök alatt robognak az autóbusszok, teherautók, személygépkocsik...

Szinte elképzelni is nehéz, hogyan nézhetett ki, milyen lehetett az élet a középkori Galambóc várában. Ebben segít egy rövid videó, amelyet a következő honlapon találhatsz meg: <http://ittsevoltam.hu/europa/szerbia/galamboc-vara/>

N-a

Több fázisban épült

A magas kősziklán lévő szabálytalan alaprajzú várat több fázisban építették fel. Az elrendezése szerint alsó és felső, valamint külső várra, illetve kora alapján ó- és új várra osztható. Kilenc masszív kőből épített torony van, melyek közül az öt belső torony a vár régebbi építési szakaszához, míg a külső várból található négy torony a vár újabb korszakához tartozik. A belső vár felső részén van a vár legerősebb tornya, a Šešir-torony, míg az alsó részén a palota található. Az egyik toronyban kápolna is volt.

Galambokat röptettek a levegőbe alig egy hónappal ezelőtt annak örömeire, hogy megkezdődött a XIV. századi vár felújítása.

Valószínűleg nem is sejtik a képen látható politikusok, hogy mennyire fején találták a szöveget (feltehetőleg nem tudnak magyarul): galambokat röptettek Galambócnál

A vár alatt robognak el a járművek

Berakós rejtvény

										☀
		☀	☀				☀	☀		
										GY
☀				☀	☀	☀			☀	
					SZ				A	
									K	☀
☀			☀						O	
				☀		☀	☀		L	
		☀			☀				O	

Autóban
- Miért dugod folyton a hátad mögé az esernyődet, félsz, hogy ellopják?

- ...
A választ megtudod, ha a szavakat, betűhalmazokat berakod az ábrába.

Kétbetűsek: AA, BU, EL, ÉF, ÉN, IZ, LÉ, LŐ.

Hárombetűsek: ÁLL, CIN, EDE, ELÉ, IBO, KEL, MOG, NSF, OEG, RER, SLR.

Négybetűsek: FREI, TEKE, UGYAN, SZMOG.

Ötbetűsek: AKOLO, FASOR, KAMRA.

Hatbetűs: MELLÉK.

Hétbetűsek: FOGATOS, HAJÍTÁS.

Kilencbetűs: SZERTELEN.

Tízbetűs: CSELEKEDNI.

Tizenegy betűs: ÉTLEN-SZOMJAN.

Betűrejtvények

1

H ^G A	SZIIII
---------------------	--------

 2

1

 3

FA, FA, FA,

 4

NOV	M _R
-----	----------------

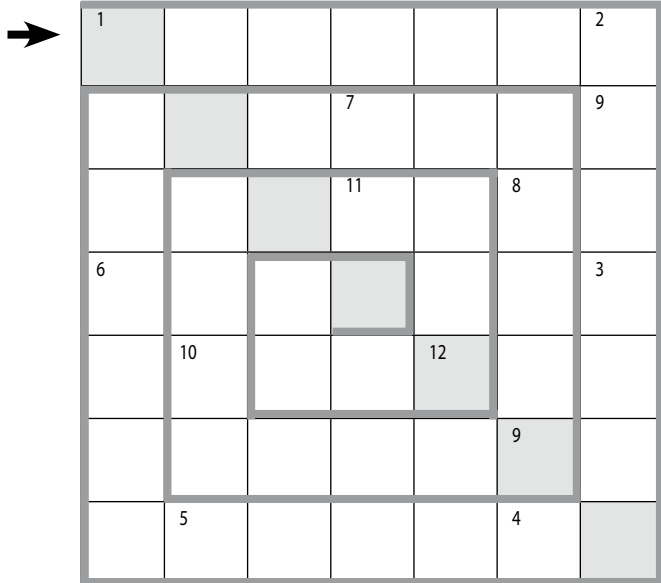
Skandináv rejtvény (31.)

Rejtvényünkben a lantos énekszerző nevét és két művének címét rejtettük el. Ezt kell megfejtenetek.

	◆	... FERENC MAGYAR ÍRÓ IDEGEN FERFINEV	ILYEN FÜRDŐ IS VAN DÉL	KÖTŐSZÓ NICSAK!	EBÉDEL ERDÉLYI SZÉL	NAGY BOGRÁCS ZÉRÓ	◆
ZOKOG ELŐSKÖDŐ			SÍR A BABA		EEEE	NEM ÉN MEZŐ	
			GÁRA MARGIT ... IMRE VAJDA SÁGI KÖLTŐ		BÁTOR 5	BÓR UKRAJNA- BAN ÉL	
BELGIUM TE NÉMETÜL	◆	MALÁJI TÖR (KRIS)	NAGYON RÉGI ELTULAJ- DONÍT	KUKORI- CÁBÓL KÉSZÜLT ÉTEL	C. Y. ESZÉK	VEZETŐJE IPARI NÖVÉNY	
		ILYEN A KÉMÉNY URÁN			LUXEMBURG NUMERO	VALLÁSI ELJÁRÁS TOK BETŰI	
A DÖRRENÉS HANGJA ÉJFLIG							EGYMÁST KÖVETŐ BETŰK ÉSZAK
		JUPITER HOLDJA EZ	50 FÉL ÖT	ÍRÁSJEL KÉN		KELET	AZONOS HANGOK NÉVELŐ
◆					◆	OROSZ FOLYÓ	AZ ISMERTLEN NÉVJELE

A 30. skandináv rejtvény megfejtése: PABLO PICASSO, GUERNICA, FESTŐ ÉS MODELLEJE

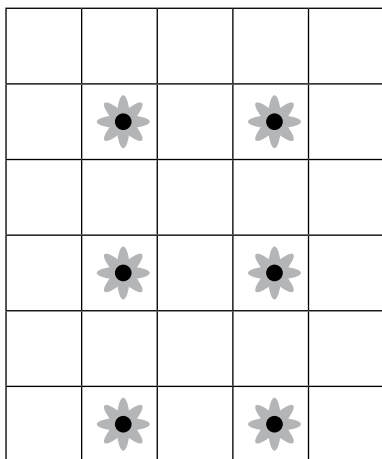
Csigavonalban

Meghatározások: 1. Spanyolfal, 2. Nemesgáz, 3. Talppont, 4. Az unokatestvér is ez, 5. Bellini operája, 6. Testfelépítése, 7. Régi szalonna, 8. Életút, 9. Konyhakerti növény, 10. Belgrád hegye, 11. Mézelő fa, 12. Édesség.

Az átlóban egy vajdasági tó nevének kell kialakulnia.

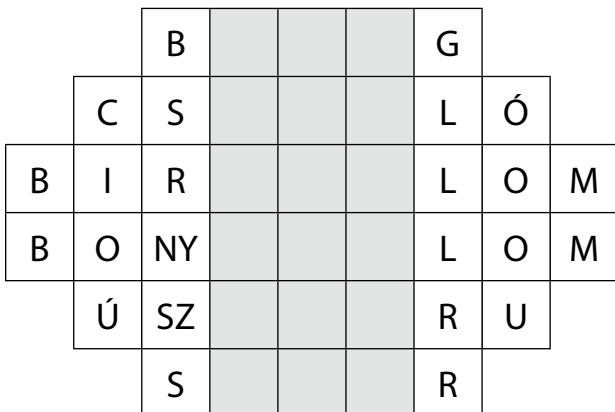
Melyik szónak nincs helye?

AKARAT
AKÁCFA
ANDÓRA
AKNÁSZ
AVALA
DÁNIA
ROSTA

A fenti szavakat helyezd el a rácsba. Nehéz munka lesz, mert egyiknek nincs helye. Melyik az a szó?

Szóbetoldó

Csak egy szót kell találnod a rejtvény megfejtéséhez. Vigyázz, minden vízszintes sorban értelmes szónak kell kialakulnia.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Szókihúzó

D	E	T	R	Ö	K
G	I	E	A	Ő	I
Ö	P	Ó	L	R	V
E	Ö	Ő	M	G	I
D	Z	I	A	NNY	E
S	M	N	L	N	A

ALMA
DIÓ
EPER
KIVI
KÖRTE
MÁLNA
SZŐLŐ

A fenti gyümölcsneveket húzd ki az ábrából: jobbról balra, balról jobbra, lentől fel és fentről le, valamint az átlók irányában. Ha összeolvasod a megmaradt betűket, még egy gyümölcs nevének kapod eredményül.

Kitöltőcske

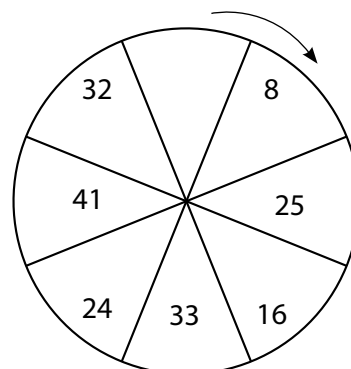
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Meghatározások:

1. Ázsiai ország,
2. Kiállhatatlan,
3. Bácskai helység,
4. Eszménykép,
5. Bánáti helység,
6. A festő szerszáma,
7. Európai nemzet.

A kiemelt oszlopban az egyik bolygó nevének kell kialakulnia.

Körszámтан

A számok egy bizonyos logikai sorrendben követik egymást.

HOROG

Idényszárás a horgásziskolában

Horgászversennyel egybekötött idényszáró ünnepséget tartott pionírjai számára a szabadkai Esox Horgászegyesület. A hivatalos versenyidény tehát véget ért, de ha az időjárás megengedi, lesz még zsinórátzatás.

A versenyt a Palicsi-tavon rendezték meg, az ünnepséget pedig a horgászotthonban. A gyenge haljárás ellenére a kispecások igen lelkesen horgászták végig a versenyt. Úgy, ahogy egész nyáron át a Jó Pajtás Ligában tették.

Az első helyet Luka Stanković szerezte meg 540 gramm hallal, a másodikat Király Levente magyarországi vendéghorgász foglalta el 400 grammal, míg a harmadik helyre – mindössze 10 gramm lemaradással – Valentina Solar került.

Ismét bebizonyosodott, hogy a horgászás igen népszerű a gyerekek körében. Tekintettel arra, hogy a mögöttünk levő idény kezdőéve volt az egyesületnek és horgásziskolájának, elsősorban a tapasztalatszerzés volt a cél. Ez azért volt fontos, mert az Esox kishorgászai más vizekkel, és az általuk megszokottól különböző halállományokkal találkozhattak. Figyelembe véve, hogy igen gyorsan tanultak, a jövő évi versenysorozatot több derűlátással várják. Fontos megemlíteni, hogy egyre többen, elsősorban a szülők, felismerték, mennyire hasznos a gyerekek számára a természetben, a vízparton eltöltött idő.

Budai Mihály

Figyelem, galóca!

A képen látható hal, még ha természetesnek is látszik, valójában nem számít nagyinak. Amikor a dunai galóca ekkora, az igényes horgászok számára még kicsi. Nem csoda hogy így van, hiszen a világ legnagyobbra növő pisztrángféléjéről, a dunai galócáról van szó. Bár szűkebb hazánk területén nem él, de a közelben, a Drina-vidéken, van belőle. Állománya évtizedeken át folyamatosan fogyott, mígnem annyira megritkult, hogy fokozottan veszélyeztetetté nyilvánították.

Horgászok elmondása szerint a múltban előfordult, hogy egyik-másik ügyes zsinórátzató egyetlen év alatt annyit galócat fogott, mint amennyit néhány évvel ezelőtt a vidék horgásza együttvéve. A dunai galóca a kihálás peremére sodródott.

Nemcsak a túlhorgászás miatt lett így, hanem a vízszennyezések is pusztították a halat, míg a folyószabályozások miatt nem tudta elérni ivóterületeit. Aztán három évvel ezelőtt komolyan kezdtek foglalkozni a pisztrángkirálynő megmentésével. Ennek eredményeként azóta csaknem ötvézezer kis galóca került a Drinába. Persze, nem ment, és ma sem megy minden simán. De tény, hogy a szóban forgó halritkaság megmenthető.

A fenti képen Ljubomir Pejčić halszakértő biológus – nemkülönben élvonalbeli horgász, a galócaszaporítók egyike – látható az általa fogott galóciával, amely az anyaállományba került. A lenti fotón Sipos Sándor biológus a három évvel ezelőtti galócatermés egyik példányával pózol. Sokáig ugyanis úgy tartották, hogy ellenőrzött körülmények között a galócat ekkorára nem lehet felnevelni. Dehogynem!

Egy színes körömlakkal nem csak a körömünket díszíthetjük, hanem még számos más dologra is felhasználhatjuk. Éppen ezért, ha van olyan körömlakkod, aminek a színe már nem tetszik, vagy kifogyóban van, használd fel más módon!

Nem szalad tovább a szem a harisnyán

Kellemetlen érzés, amikor észreveszed, hogy felszaladt egy szem a harisnyádon, amit órákig nincs esélyed lecserélni. Nos, ha akad nálad egy átlátszó körömlakk, könnyen megakadályozhatod a további problémákat. Kend az érintett felületre, s miután megszárad, nem engedi tovább futni a zabolátlan szemet.

Egyedi hajtűkészlet

Ha unod már a klasszikus hajtűket, nincs más dolgod, mint tetszőleges körömlakkal

Mi mindenre jó a körömlakk?

befesteni a felső részüket. Az extravagáns hatás kedvéért csillámos fedőlakkot is választhatsz erre a célra.

Nyugi, a teljesen megszáradt lakk semmilyen veszélyt nem jelent a hajadra.

Színes kulccsomó

Egy a lépcsőháztetőhöz, egy a postaládához, egy a bejárati ajtóhoz... Ha akkora kulccsomód van, hogy minden zárnál óhatatlanul matatnod kell, jelöld meg a kulcsaidat

némi körömlakk segítségével! Befestheted az egész felületüket különböző színekre, de akár egy-egy csepp, csík vagy mintácska is megteszi a megkülönböztetéshez. A lakk nem fogja befolyásolni a kulcs működési mechanizmusát.

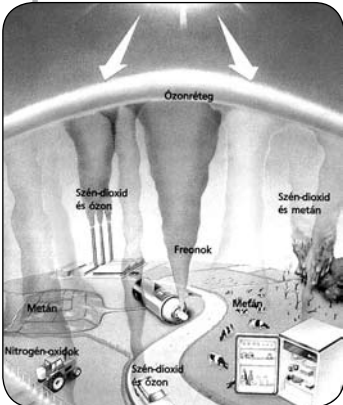
Telefontok

A telefontokokból a szép, színes darabok mindig iszonyú drágák – de ha vásárolsz egy egyszerűbbet, körömlakkal könnyedén feldobhatod! Olcsó, és ráadásul a te ízlésedhez igazodik.

Cérna a túlyukba

Gyorsan fel kellene varrnod egy gombot, ám a sietségtől remeg a kezéd? Vagy csupán a cérna vége szertelen? Pofonegyszerűen megoldhatod egy csepp körömlakkal: egyszerűen érintsd az ecsetet a cérna végéhez, aminek a rostjai összeállnak és megkeményednek, így gyerekjáték lesz a varrás elkezdése!

Gyógyul az ózonréteg

lorado State University professzora.

A Föld sztratoszférája felett mérőfedekkel elhelyezkedő ózonréteg védi meg a bolygót a Nap ultraviola-sugárzásától. Az 1970-es években döbbsen rá a tudósok, hogy az olyan gázok, mint például a halonok, vagy a klorofluorokarbonok nagy sérüléseket okoztak az ózonpajzsban. Ezekkel az anyagokkal hűtők, spray-k és egyéb mindennapi tárgyak szennyezték a környezetet. 1985-ben fedezték fel a hírhedt ózonlyukat az Antarktisz fölött, majd egyre határozottabban léptek fel a Föld védőrétegének megvédése érdekében. 1987-től mintegy kétszáz ország fogott össze a cél érdekében.

„Pozitív jeleit látjuk annak, hogy a század közepére teljesen regenerálódhasson az ózonréteg.”

Ezek szerint az úgynevezett Montreali Egyezmény a világ egyik legsikeresebb környezetvédelmi akciójának bizonyul.

Tudósok szerint jó esély van a Földet védő ózonpajzs regenerálódására.

A 2010-es ózon-felmérés után a legkárosabb anyagok kibocsátása jelentősen csökkent. Harminchat országból 282 tudós tett erőfeszítéseket, melyeknek hála, az ózont pusztító anyagokra való odafigyelés hangsúlyossá válhatott. A védőpajzs így biztosan a gyógyulás útjára léphetett.

„Javulásra utaló jeleket vettünk észre a sztratoszféra felsőbb részein.” – jelentette be A. R. Ravishankara, a Co-

Kaják, amelyek a kutyádnak is jót tesznek

Ha legközelebb a kutyusod kinezi a szádból az ételt, a következőket adhatod neki:

Mogyoróvaj – Néha egy kanál sózatlan mogyoróvaj nemcsak tökéletes jutalomfalat, de remek fehérje- és zsírforrás is a kutyád számára.

Joghurt – A sima joghurt tele van fehérjével és kalciummal, ami különösen akkor jó a kutyusnak, ha emésztési problémákkal küzd. Arra viszont mindig figyelj, hogy ne legyen benne édesítőszer!

Zabkása – Ez a rostokkal teli finomság a bélproblémás kutyák legjobb barátja, és még azoknak is adható, akik allergiások a búzafélékre. Amikor megcsinálod, tegyél félre a kutyának belőle még azelőtt, hogy megcukroznád.

Csirkehús – Az ízesítés nélkül megfőzött csirke a legjobb választás, de a saját adagodból is adhatsz falatokat, ügyelve arra, hogy elkerüld a fűszeres részeket.

Brokkoli – Ez a vitaminokban gazdag zöldség remek tápanyagtuningot jelent az ebeknek, de túlzásba nem szabad esni, mert a túl nagy adag hasfájást okozhat.

Sütőtök – Akár nyersen, akár sütvé, a tök mindenhogy jó. Ráadásul nemcsak vitaminokban és rostban gazdag, de segít az emésztési problémák kezelésében is.

Zöldbab – A friss zöldbab alacsony kalóriatartalmú, mégis tele van vitaminnal és vassal. Főleg télen nagyon jó immunerősítőnek.

Sárgarépa – Nemcsak finom és tápláló a friss répa, de rágcsálása a kutya fogzatának is jót tesz.

Tojás – Ha plusz fehérjére van szüksége a kutyádnak, ízesítés nélkül csinálj neki egy rántottát.

Tanulás

– Évike, rengeteg hiba van az írásodban. Miért nem vigyázol jobban?

– Mert tanulni szeretnék. Hiszen a tanító néni mondta, hogy az ember a hibákból is tanul.

Gyerekszáj

– Nagymama, a te szemüveged valóban nagyít?

– Igen, kisunokám.

– Akkor megkérek, vedd le, amikor nekem a tortát szeled.

Megnyugvás

– A tanító néni ma érdeklődött a családjunk iránt – újságolja Benőke otthon az anyukájának.

Azt kérdezte, hogy van-e testvérem. Azt mondtam, hogy nincs. Egyke vagyok.

– És erre mit szolt a tanító néni?

– Azt, hogy hála az égnek.

A végeredmény

Palika így dicsekszik a nagypapájának:

– Képzeld, számtanból nagyon jó vagyok.

Nekem mindig valamivel több jön ki, mint a többieknek.

Szegény röfi!

A részeg bemegy a szobába, és meglátja a konnektort.

Eltűnődik, majd megszólal:

– Mi van, röfi, befalaztak?

Ok az ivásra

– Miért iszik, Kovács úr?

– Mert felejteni akarok!

– És mit akar elfelejteni?

– Azt már elfelejtettem!

Matek

A hatodik bé nagyon rosszul áll matematikából. A tanár őt bosszúsán mondja az egyik óra végén:

– Gyerekek, ez rettenetes – Ha ezt így folytatjátok, a tanév végére az osztálynak legalább ötven százalékát meg kell buktatnom.

Pistika az utolsó padból közbekotyog:

– Hehe! Nem is vagyunk annyian.

Fordítva

Két barátnő beszélget:

– És mit csinál a kedves férjed?

– Vadászik és autózik.

– És hogy megy neki?

– Éppen fordítva, mint ahogy kellene: az autóval mindent eltalál, a puskával viszont semmit...

Találós

– Mi az: nagy, szürke és északra mutat?

– ?

– Mágneses elefánt.

Tőzsde

– Hogy lehet egy kisebb vagyont összehozni a tőzsdén?

– ?

– Nagy vagyonnal kell kezdeni.

Gyagya

– Ki az abszolút gyagya?

– ?

– Aki egymaga indul a szellemi vetélkedőn, és második helyezést ér el!

Szardíniák

– Nézz csak oda, anyu! – kiabálja a kis szardínia, amikor meglát egy tengeralattjárót. – Ez egy olyan konzervdoboz, amiben emberek vannak?

Hülye

Megy a csiga a sivatagban, és mondogatja:
– Hülye vagyok. Nagyon hülye vagyok. Én rettenetesen hülye vagyok – Ááá, azért nem is vagyok olyan hülye.

Bizony! Okos vagyok. Gyorsan le is kopogom.

Lekopogja a házán, majd azonnal:

– Ki az? Jaj, de hülye vagyok!

Svábbogár

– Anyu, gyere gyorsan, svábbogár van a konyhában!

– Te jó ég! Meg kell várnunk aput!

– Miért, anyu?

– Mert ő tud németül!

Mi az?

– Mi az ellengyógyszerész?

– ?

– Antipatikus.

Adta kölyke!

A kisgyerek ül az asztalnál.

– Anyu, kérek még egy pohár kakaót!

– Szolgálj ki magad!

– Minek az ilyenek gyerek!?

Ejnye, Pistike!

Pistike az állatkertben van a mamájával.

– Na, Pistike szeretnél olyan szépen füttyülni, mint az a fülemüle? – kérdezi a mamája.

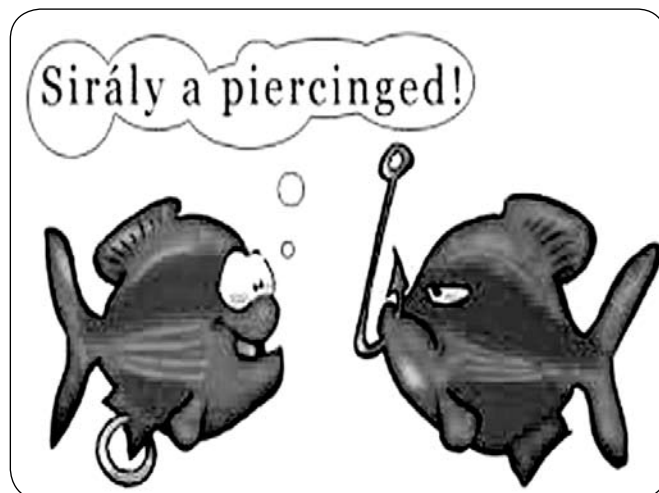
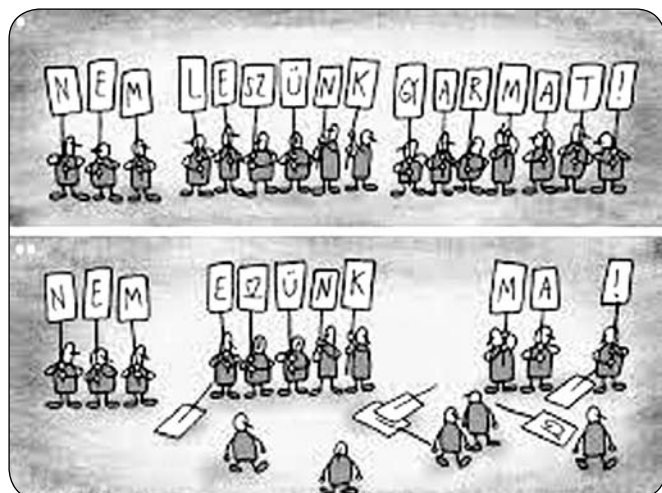
– Én inkább olyan nagyot szeretnék köpni, mint az a láma!

Vadászévad

– Kérek egy kövérebb fácánt! – mondja a háziasszony a vadboltban.

– De olyat adjon, amelyikben nincs sörét!

– Sajnos, asszonyom – feleli az eladó –, olyat nem tartunk, amelyik halálra röhögte magát.

Ördög

- Miért karikás az ördög szeme?
- ?
- Mert az ördög sohasem alszik!

Vízilabda-mérkőzés

- A római császár így szól a rabszolgákhoz:
- Szabadok lesztek, ha megnyeritek a vízilabda-mérkőzést.
 - És kivel kell megmérkőznünk?
 - A krokodilcsapattal. Ők lesznek a piros sapkások!

Hangyák

- Két hangya vándorol a sivatagban. Az egyik egy hatalmas ablakot cipel a hátán, és nagyokat nyög:
- Jaj, alig kapok levegőt!
 - Mire a másik:
 - Akkor miért nem nyitod ki az ablakot?

Sakk

- Melyik a legkisebb sakktabla?
- ?
- A cipőd, mert abba csak egy paraszt fér bele!

Óvodások

- Játsszunk papás-mamást! - javasolja Móricka a kis Jucinak.
- Jó. Kezdd el!
- Bár sose vettelek volna feleségül!

Hittanóra

- A diák morfondírozik a Biblia fölött:
- Isten az embereket porból teremtette
 - Akkor a négerek szénporból valók?

Ketten a buszon

- Már húsz éve utazom ezen a buszon.
- Tényleg? És hol szállt föl?

Hadgyakorlaton

- A hadgyakorlaton az egyik tehergépkocsi elakad a mély sárban. A gépkocsivezetőnek szerencséje van, nemsokára megáll mellette egy dzsip négy tiszttel. Minden erejük megfeszítésével sikerül kiszabadítaniuk a tehergépkocsit a sárból.
- Hát ez jó munka volt! - mondja az egyik tiszt. - Mit szállít a teherautóján?
 - 36 újoncot, százados úr!

Oxfordban

- Egy oxfordi diák lakást keres magának a városban. Talál is egy minden tekintetben megfelelőt. Már meg is állapodna a tulajdonossal, amikor felfedezi, hogy a szoba mennyezetén egy csúnya folt éktelenkedik.
- Tudja, kérem - magyarázza a háziúr -, ön előtt egy kémia professzor lakott itt.
 - Értem, akkor az ott nyilván valami vegyszernek a nyoma.
 - Nem. Az ott maga a professzor!

Mi történt?

- Mi történt akkor, amikor egy szöszű ember lőtt a levegőbe?
- ?
- Nem találta el!

Börtöntöltelék

- Miért van börtönben a toalettkacsa?
- ?
- Mert megölte a baktériumokat!

Most az egyszer

- Mondd, fiam, tegnap miért nem jöttél iskolába?
- Tanító néni, kérem, tegnap volt a nővérem esküvője.
- Rendben van, fiam, de többé elő ne forduljon!

Dzsem

- A rendőr megállít egy gyanús külsejű kis-teherautót.
- Jó estét! Mit szállítanak ilyen későn? Csak nem egy kis csempészés?!
 - Biztos úr, dzsem van a raktérben. Visszük a sarki boltba.
 - No, hadd lássam! - szól a rendőr, és kinyitja az autó hátsó ajtaját. Szemlélődik egy darabig, majd lesújtó pillantással fordul a sofőr felé.
 - Ember, maga hazudott nekem! Azt mondta, dzsem van a raktérben. Erre az üvegre az van írva, hogy JAM, és mégis tele van lekvárral!

Zsenialitás

- Azt mondják, a zsenialitás betegség. Mi erről az ön véleménye? - kérdi az író a kritikus.
- Lehet, hogy betegség, magának azonban nem kell félnie ettől. Maga makkegészséges!

Csakis így

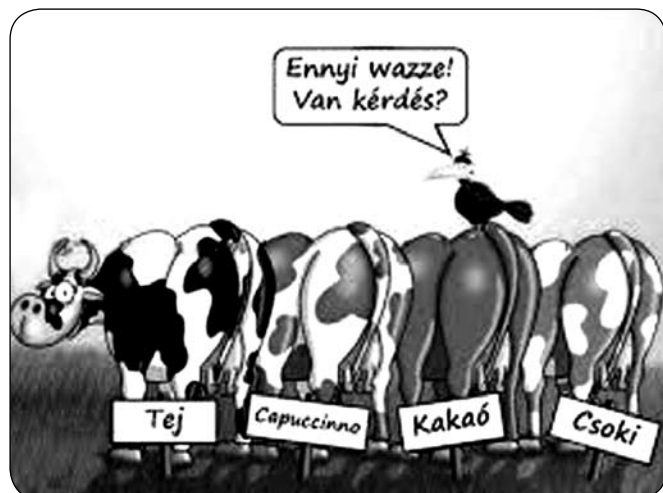
- Tegnap bőrig áztam, egyedül az esernyőm maradt szárazon.
- Hogy lehet az?
- Otthon felejtettem.

Ismeretség

- Helló, kislány! Nem emlékszik rám? Az állatkertben ismerkedtünk meg.
- Igen? És melyik ketreccben láhattam magát?

Vámpír az orvosnál

- A vámpír találkozik egy barátjával, és azt mondja neki:
- Hallom, szigorú diétára fogott az orvosod...
 - Igen, ezentúl csak vénarancsot ehetek!

- Csak annyit tudok róla, hogy az anyja dalmata volt...

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Mi látható a fotón? Felismered, milyen állatok láthatók „egy bőrben”?

Feltételezem, meglepő a látvány, de nem „megfejthetetlen”. Valójában ez a furcsa fotó egy közismert szólás vizuális, képi megjelenítése. Rájössz-e, melyik szóásra gondoltunk? Ha rájöttetek a

válaszra, **írdátok meg, és nyerjétek!** Természetesen az adataitokat is tüntessétek fel: név, osztály, iskola, település. A helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Jelentkezéseket október 30-áig fogadjuk levélcímünkön: Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.

Előző, 29. számunk 34. oldalán megjelentetett fotónkon valóban egy **szélmalom** látható, melynek **hiányoznak a lapátjai**. Ma már nincsenek használatban a szélmalomok, de egykor nagyon sok búzát őröltek meg a molnárok az ilyen épületekben. Örülünk a sok helyes válasznak, a megfejtők között volt olyan is, aki azt is tudta, hogy a felvétel Melencén (Melencin) készült, Nagybecskerekétől kissé északra. Azt persze mi sem tudjuk, miért hiányzik a lapátja, csak sejtjük, hogy elkorhadt, tönkrement.

Játékunk tehát folytatódik, de máris sorsolunk! A szerencse ezúttal a királyhalmi **Nagygyörgy Zsókéra**, a Petőfi Sándor iskola 4. osztályosára mosolygott, akinek november elején postázunk a könyvjutalmát.

Budapesten jártunk

Szeptember 26-án iskolánk négy tanulója, Gyenge Patrícia, Kovács Nikoletta, Tóth Emese és jómagam, Domonkos Dominika budapesti jutalomkirándulásra indultunk.

A soltvadkerti megállóhelyünkön tartott foglalkozás után este hat óra felé érkezünk meg a szálláshelyünkre, a budapesti Guru hotelbe. Kedves fogadtatásban részesültünk, majd megismerkedtünk a szobatársainkkal, akik Kárpátaljáról származnak. Még azon az estén Bíró Orsolya tanárnő kíséretében tettünk egy kitérőt a Duna budai oldalára, ahol megnéztük a Halászbástyát, Budapest egyik legismertebb műemlékét, később pedig a Hősök terét és Vajdahunyad várát. Métróval jutottunk el a belvárosig, ott a Szent István bazilikát és még sok más épületet megtekintettünk. Sétáltunk egyet a Váci utcán is.

Másnap délelőtt a rendezvény szervezőivel és kísérőtanárainkkal elmentünk a Pesti Vigadóba, ahol Somogyi Győző művész kilenc részre osztott Matyó Madonna című képét festettük meg kis csoportokban, ezzel jelképezve a kilenc részre szakadt ország és nép egységéért tartozását. A mű befejezése után ellátogattunk a Parlamentbe, ahol egy kedves katonatiszt kalauzolt bennünket végig a hatalmas és fényűző épületben. Számomra a magyar koronázási jelvények, az országalma, a királyi jogar és a Szent Korona megtekintése volt a legérdekesebb. Utazásunk ezzel véget ért, elbúcsúztunk újonnan szerzett barátainktól, és sok élménnyel gazdagodva hazaindultunk Szabadkára.

Domonkos Dominika, 8. osztály, Majsai Úti iskola, Szabadka

Jelentkezz a
TANTÁRGYHÁLÓ
tanulmányi versenyre!

Célcsoport: általános iskolás felsős és középiskolás diákok, a pályamunkát max. 2 diák írhatja együtt.

Jelentkezési határidő:
- ötlettervek beküldése: **2014. november 17. hétfő**
- pályaművek eljuttatása: **2015. március 2. hétfő**

A pályázat célja: önálló kutatások ösztönzése a diákok körében, jelenségek és tudományterületek közötti összefüggések keresése, a természet- és társadalomtudományos ismeretek szintézise, kreativitás és előadói képességek fejlesztése.

Jutalmak: a helyezést elérő pályázók és mentortanáraik pénzjutalomban részesülnek
- I. díj 5000 dinár
- II. díj 3000 dinár
- III. díj 1500 dinár
- Közönségdíj: meglepetés.

A pályázat részletei és a jelentkezés módja a www.tantargyhalo.net honlapon.

tantargyháló

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com